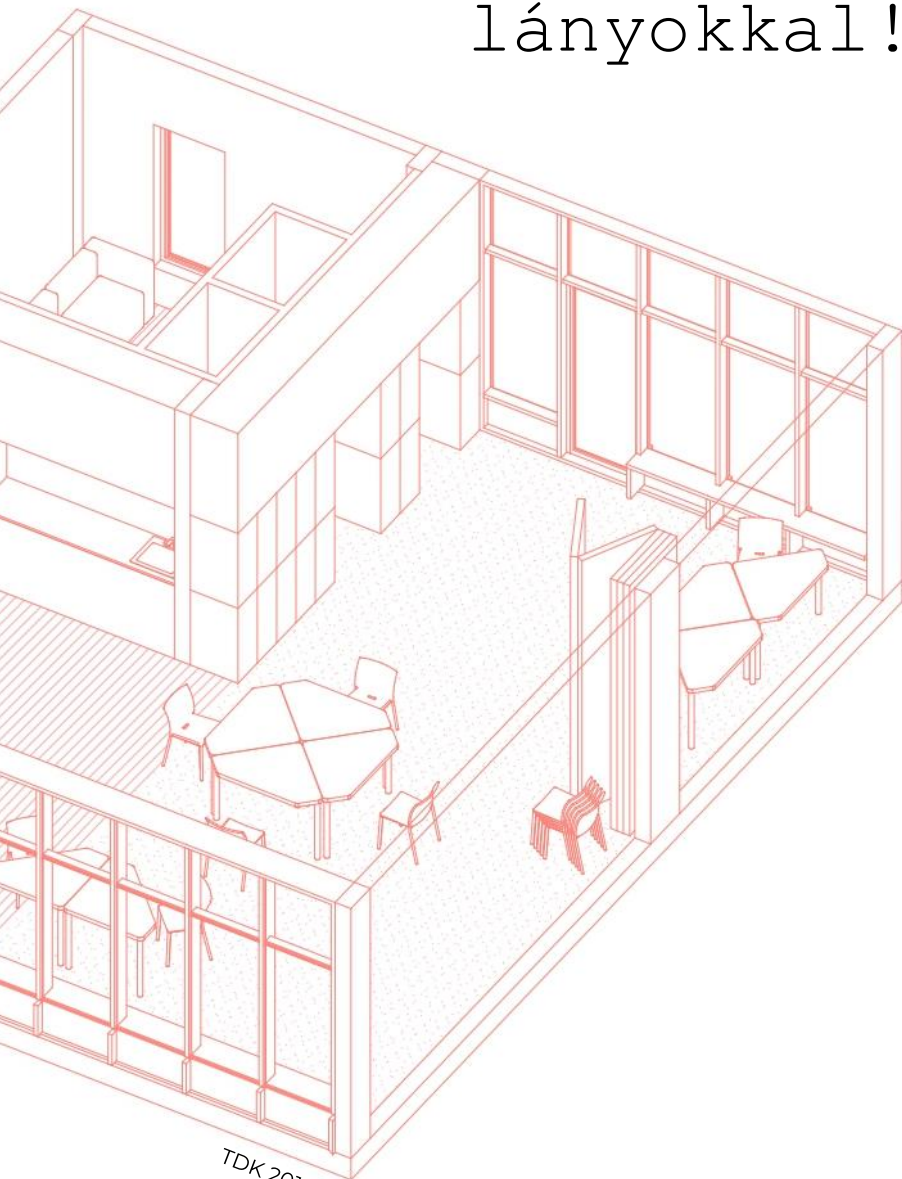

MÁSODIK_ESÉLY

Foglalkozzunk a
lányokkal!

KÉSZÍTŐK
FEHÉR CSILLA
VERES ILONA
KONZULENS
NAGY IVÁN DLA

ABSZTRAKT	3-4
TÉMAFELVETÉS	5
NEET	5-12
+ FOGALOM	5
+ KATEGÓRIÁK	6-8
+ KRITIKUS KOR	8
+ INTEGRÁCIÓ	8
+ STATISZTIKA	9-12
JÓZSEFVÁROS	13-16
+ TÁRSADALMI HELYZET	13-14
+ KÖZOKTATÁS	15-16
ELŐKÉPEK	17-26
+ SZELETTERV	17-18
+ KESZTYŰGYÁR	19-20
+ SJAKKET YOUTH CENTER	21-22
+ BILDUNGSCAMPUS SONNWENDVIERTEL	23-24
+ SCHOLAE PIAE	25-26
FOGLALKOZTATÓ KÖZPONT	27-30
+ MIBEN MÁS EGY FOGLALKOZTATÓ KÖZPONT?	27-28
+ MI A FOGLALKOZTATÓ KÖZPONT CÉLJA?	29
+ ÉPÍTÉSZETI ELVEK	30
FOGHÍJTELKEK	31-34
+ FOGHÍJTELKEK VIZSGÁLATA	31-33
+ BEÉPÍTÉSI KÉPLETEK	34
KLASZTER TERV	35-42
+ MŰLEÍRÁS	35-36
+ ALAPRAJZ	37
+ KLASZTER MÉRETTŰRÉS	38
+ 'DOBOZ' ELRENDEZÉSI VÁLTOZATOK	39
+ KLASZTER ELEMEI	40-42
+ ADAPTÁLÁS KONKRÉT TELEKRE	43-44
IRODALOMJEGYZÉK	45
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	46

3 ABSZTRAKT

MÁSODIK_ESÉLY

Foglalkozzunk a lányokkal!

Az élet lépcsőjén felfelé haladva, újabb és újabb célokat kitűzve nem is gondolunk bele azoknak a fiataloknak a sorsába, akik már fiatal éveikben megakadtak, lemaradtak ezen az úton és a társadalom perifériájára kerültek. Kiestek a közoktatásból, emiatt tanulmányaikat nem folytatták, és munkába sem tudtak állni. Őket nevezzük NEET (not in education, employment or training) fiataloknak. Minden Európai országban jelen lévő probléma ez, mely jelentős segítségnyújtás nélkül nem tud javulni.

Több ok is vezethet odáig, hogy egy fiatal ebbe a csoportba kerüljön. Önhibáján kívül a családi háttéréből adódóan, vagy éppen rossz mintát látva maga előtt elkerülhetetlenül beleragad ebbe az életformába. Váratlan helyzetek, egészségügyi probléma, tanulási nehézségek a lehetőségek majd a motiváció hiányához vezetnek. Magyarországon 17%-ra tehető ezeknek a fiataloknak a száma, melynek többségét lányok alkotják. A nemek közötti különbség legfőbb oka az, hogy munkaerőhiány leginkább az ipari szférában jelentkezik, ami a fiúknak kedvez. Fiatal lányként nagyon kevés elhelyezkedési lehetőség akad, amit még a korai anyaság vagy az otthon fenntartásának feladata is korlátozhat.

Fővárosi viszonylatban többek között Józsefváros szegregált területén jelentkezik halmozottan ez a probléma, különösen a roma lakosság körében. A problémák kezelésére az első lépés egy foglalkoztatási központ lehetne, amely kifejezetten a már említett célcsoportra koncentrál. A nyolcadik kerületi foghíjtelek beépítése nem haszonelvű, hanem a helyi közösséget helyezi középpontba. A fiatalok felkarolásához elengedhetetlen a személyes mentorálás, az orientáció és az elhelyezkedés utáni továbbkövetés. Célunk egy olyan típusú kidolgozása, amelynek adaptálható elveit a tervezési folyamat során fektetjük le. A foglalkoztatási központban az egyéni fejlődés mellett a közösségi életnek is szükséges teret adni. A felhasználók változó igényeihez igazodva, olyan építészeti eszközöket kell alkalmazni, amelyek flexibilis tereket és invitáló közeget eredményeznek. A tervünket felhívásnak is szánjuk arra, hogy lépések történjenek a lányok helyzetének javítására, hogy újra visszakapcsolódjanak a társadalmi körforgásba.

SECOND_CHANCE

Notice the girls!

As we are moving up the stairs of life, and setting new goals, we do not think of the fate of young people who have been stuck in their early years, fell behind on this path and are marginalised in society. They dropped out of public education, therefore they did not continue their studies and could not find a job. They are young people called NEET (not in education, employment or training). This is a problem in all European countries that cannot be solved without significant support.

There are several ways someone can end up in this group. It might be because of their family background which fells out of their own control, or not having a clear path through life visible to them. Unexpected situations, health problems, learning disabilities will lead to a lack of opportunities and motivation. In Hungary 17% of the young people are NEET and the majority of them are girls. The main reason for the gender gap is that labour shortages are most likely to occur in the industrial sphere, which favours boys. As a young girl there are only a few job opportunities that can be limited by early motherhood or having to maintain a household.

In the capital this problem mostly occurs in the segregated area of Józsefváros, particularly among the romany population. To tackle these problems the first step could be a training centre focusing specifically on the group of young girls. The building on a vacant lot would benefit the community and not be profit oriented. Personal mentoring, orientation and location follow-ups are essential to support young people. Our goal is to develop an adaptable solution using the research-by-design method. Besides individual progression the employment centre is also necessary to provide space for community life. Architectural tools should be used to create flexible spaces and welcoming atmosphere, considering the changing needs of users. We also would like to draw awareness with our plan to improve the situation of girls in order to reconnect them to the social cycle.

5 TÉMAFELVETÉS

TÉMAFELVETÉS

A fiatal felnőtt kor a legmeghatározóbb mind személyes, mind pedig társadalmi szinten. Ebben az időszakban rakjuk le életünk alapjait, és többnyire itt válik el, hogy melyik az a szakma, ahol a későbbiekben dolgozni fogunk, a legtöbb álmot és tervet ekkor szövi az ember. Fiatal éveinkben lehetőségek százai tárulnak elénk, melyek az idő múltával egyre inkább lehatárolódnak. Éppen ezért nagyon fontos, hogy ebben a periódusban különös figyelmet fordítsunk azokra a fiatalokra, akik önhibájukból vagy azon kívül megakadtak ezen az úton, a társadalom perifériája szorultak. Perspektívájuk beszűkült, motivációkat elvesztették, melyet csak külső segítséggel orvosolhatunk.

Megdöbentő, hogy a statisztikai adatok alapján a hazai NEET fiataloknak közel 2/3-ada lány, ezért kifejezetten rájuk fókuszál a tervünk. A célcsoport megismeréséhez és a reális igények felméréséhez részletesebb előtanulmány előzi meg a tervezést.

A probléma fővárosi viszonylatban a VIII. kerületbe koncentrálódik. Számos, piacilag értéktelen, rossz helyzetű foghíjtelek lehetőséget ad közösségi célú építkezésre. A probléma helyben való kezelésére kis léptékű foglalkoztató központok hálózata a leginkább célravezető.

Célunk egy olyan újszerű típusterv kidolgozása, amelynek adaptálható elveit a tervezési folyamat során fektetjük le. Egy foglalkoztató egységet tervezünk meg, ami minden helyzetre jól adaptálható és változó igényekre tud reagálni. Végül a foglalkoztató egység alkalmazhatóságát egy konkrét telken szemléltetjük.

FOGALOM¹

A **NEET (not in employment, education or training)** azoknak a 15-29 éves fiataloknak a csoportja, akik nem vesznek részt semmilyen képzésben és munkát sem vállalnak.

Európa szerte foglalkoznak ezzel a problémával, folyamatos törekvéseket tesznek a tagállamok, hogy feltérképezzék ezeknek a fiataloknak a helyzetét, és számuk csökkentésének érdekében további intézkedéseket tegyenek.

KATEGÓIÁK¹

Fogalombeli különbség miatt fontos megjegyezni, hogy a NEET fiatalok nem azonosak a fiatal munkanélküliek csoportjával, bár jelentős átfedés található közöttük. Az előbbi esetében más társadalmi és magánéleti tényezők is akadályoztatják őket, mely nagyobb figyelmet és beavatkozást igényel. Helyzetük nem javul mindössze annyival, ha munkához juttatjuk őket.

A NEET-es fiatalok közössége nagyon heterogén, összetételének megértéséhez már számos kategóriába sorolás is megjelent a szakirodalomban. Két besorolást fejtünk ki az alábbiakban, melyből még inkább érthetővé válhat ennek a társadalmi csoportnak a fogalma.

Veszélyeztetettség alapján megkülönböztetjük a nem veszélyeztetett (vagy kevésbé veszélyeztetett), illetve a kifejezetten veszélyeztetett tagokat. A kevésbé veszélyeztetett csoport tagjai az átmeneti élethelyzetben lévő fiatalok. Ide tartoznak azok, akik felsőoktatási intézménybe már felvételt nyertek, de tanulmányaikat még nem kezdték meg, illetve azok is, akik befejezték ezen tanulmányaikat, sikeresen megpályáztak egy állást és a munkába állásra várnak. Szintén kevésbé veszélyeztetettek azok, akik választották ezt a státuszt, melyet rövid ideig, családi segítséggel fenn tudnak tartani.

Különösen veszélyeztetettek a fiatalok, akik(nek):

- × szülei szegények és munkanélküliek,
- × deprivált körülmények között élnek és az átlagos iskolai teljesítményük alacsony volt,
- × gondozásra szorulnak,
- × fiatalon estek teherbe, vagy váltak szülővé,
- × fogyatékkal élők vagy mentális betegségben szenvednek
- × speciális oktatási igényeik vannak,
- × arra kényszerülnek, hogy valamely családtagjukat gondozzák,
- × drog vagy alkohol problémával küzdenek,
- × valamilyen jogsértő tevékenységet folytattak,
- × iskolakerülők, vagy valamilyen okból kizártak tanulmányuk folytatásából,
- × gyenge, vagy semmilyen képzettségük sincs 16 éves korukra,
- × tanulmányaikat végleg befejezték tankötelezettségi koruk után

7 NEET

Az Eurofund 2016-ban közölt tanulmánya hasonlóságot mutat az előbbi felsorolással, azonban csak hét kategóriába sorolta be a NEET fiatalokat, az alapján, hogy miért is vannak ebben a helyzetben.

- × **Visszatérők:** Ebben a kategóriában lévő fiatalok azok, akiket már felvettek iskolába vagy munkába, de még nem léptek be.
- × **Betegséggel vagy fogyatékkal élők:** Saját betegségük vagy fogyatékoságuk miatt nem keresnek munkát, lehetőségeket. Ide tartoznak azok, akiknek több szociális segítségre szorulnak, mert nem tudnak munkát végezni.
- × **Családi kööttségek:** Azok a fiatalok, akiknek kisgyerekeket vagy más (idős, beteg) családtagjukat kell gondozniuk. Veszélyeztetett és nem veszélyeztetett tagjai is vannak ennek a kategóriának.
- × **Passzívak:** Azok a fiatalok, akik szerint nincs számukra álláslehetőség, és ezért már nem is keresnek munkát. Náluk magas veszélye áll fenn a teljes elszakadásnak.
- × **Rövid ideig munkanélküliek:** 1 évnél rövidebb ideje munkanélküli álláskeresők, mérsékelten veszélyeztetettek. Ide tartoznak egy képzésből kikerült, de még munkába nem állt fiatalok.
- × **Hosszú ideig munkanélküliek:** 1 évnél hosszabb ideje munkanélküli álláskeresők, akiknél magas a teljes elszakadás veszélye.
- × **Egyéb inaktívak:** Azok a NEET fiatalok, akik nem esnek a fenti hat kategória egyikébe sem. Ez egy veszélyeztetettség szempontjából is rendkívül heterogén csoport. A skála a nehezen elérhető, teljesen elszigetelt fiataloktól terjed a kiváltságos, alternatív utat követő egyénekig.

Az alkategóriákat áttekintve összegzően elmondható, hogy a NEET-es fiatalok jelentős része halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő családok gyermekei. A fiatal úgy nő fel, hogy szülei legtöbbször munkanélküliek, vagy feketemunkában, esetleg kiszolgáltatott közmunkában keresik meg a napi betevőt. Mivel a szülők iskolai végzettsége nem volt kielégítő, így a gyerek számára az oktatás nem képvisel értéket, a továbbtanulás szóba se kerül. Ebben a szocializációs háttérben felnövekedő fiatal számára a valószínűsíthető NEET lét már nem választott, sokkal inkább egy készen kapott státusz.

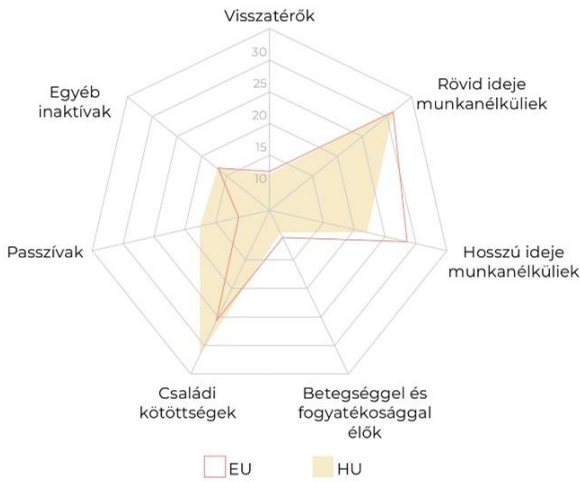
KRITIKUS KOR

Ebben a csoportban a legkockázatosabb időszak a 16-18 éves korra tehető, mivel ez az az életszakasz, amikor olyan döntéseket kell meghozni, amely a következő 5-10 évet lényegében meghatározza. Ilyenkor még könnyebben megy az oktatásba való visszacsatlakozás, és ha ezt a lehetőséget elmulasztják később csak sokkal nagyobb erőfeszítések árán tudják ezt a lépést megtenni. Ha ebben a kritikus korban nem avatkozunk be, nem karoljuk fel őket, elveszthetik a motivációjukat, és további célok híján elkezdődik a sodródás.

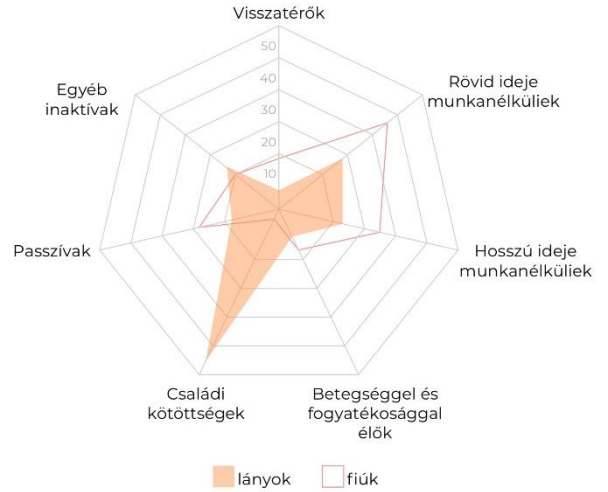
INTEGRÁCIÓ

Ezek a fiatalok többnyire magukra vannak utalva, külső segítséget nem igen kapnak, így előbb vagy utóbb kiesnek a társadalmi körforgásból és egyre elszigeteltebb élethelyzetbe kerülnek. Fontos hangsúlyt tenni az integrációjukra a munkaerőpiacon, társadalmi és személyes szinten is. A NEET-es fiatalok mindhárom szinten akadályokba ütköznek, így nem elegendő pusztán az egyik területtel foglalkozni. Helyzetük ezért is összetettebb, mint egy átmenetileg munkanélküli fiatalé. Ahhoz, hogy egy ilyen fiatal munkába állhasson, **először személyes szinten kell neki támpontokat nyújtani**. A személyes kapcsolatok, támogatás képes helyreállítani az önmagukba vetett hitet, mely a társadalmi és munkaerőpiaci integráció motorjaként működik. A társadalmi integráció jelenti azt a folyamatot, mely során az adott személy maga is aktív részesévé válik egy közösségnek, és kiveszi szerepét a közös ügyekből.

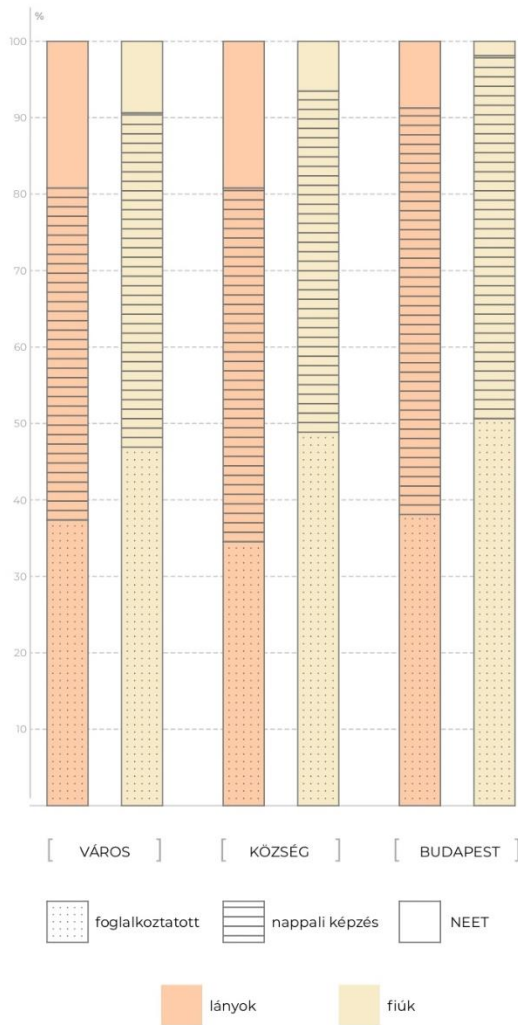
9 NEET

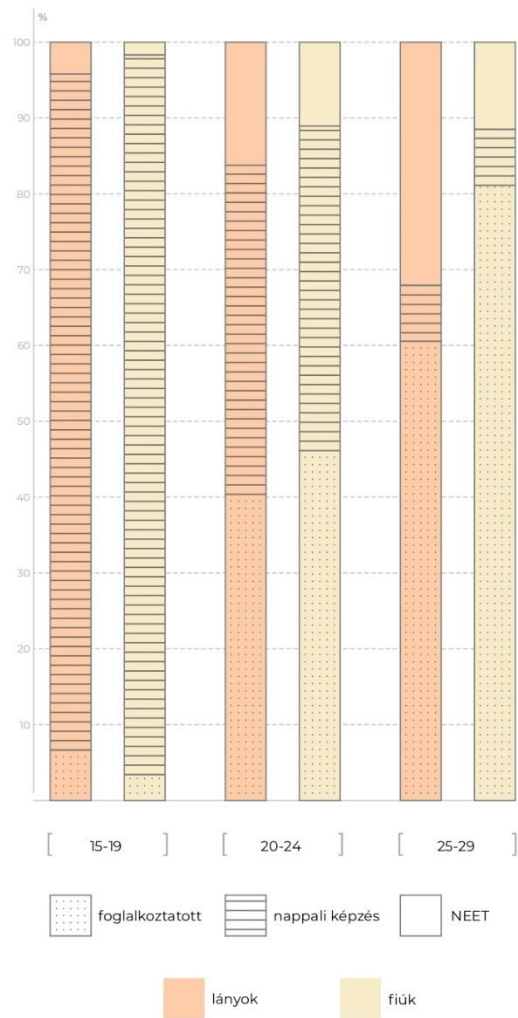
[1.ábra] A hazai és európai NEET-csoportok okok szerinti összetétele

[2.ábra] A hazai NEET-csoportok okok szerinti összetétele nemek szerinti bontásban

[3.ábra] A 15-29 éves korosztály társadalmi státusza településtípusonként és nemek szerinti bontásban

[4.ábra] A 15-29 éves korosztály társadalmi státusza korcsoportonként és nemek szerinti bontásban

STATISZTIKA

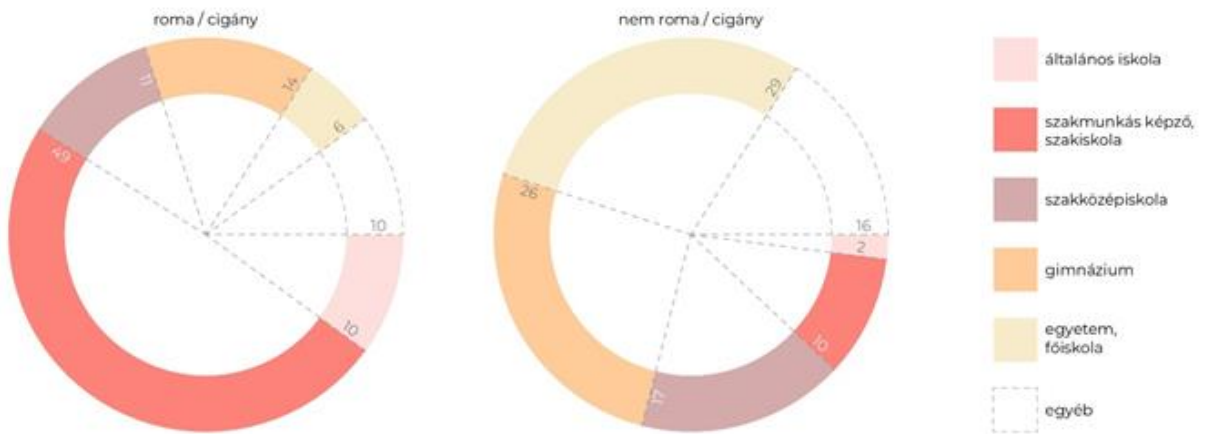
MAGYAR HELYZET¹

Az európai helyzettel összemérve szembetűnő, hogy Magyarországon a legfőbb ok, ami miatt valaki NEET-fiatallá válik az, hogy egyéb **családi kötelezettségeik vannak, melyek miatt teljesen kiesnek a közoktatásból**. A passzívak száma is kiugróan magas százalékot ér el, akik úgy vélik, hogy nincs számukra álláslehetőség, így nem is próbálkoznak. Hazai viszonylatban teljesen más okok eredményezik ezt az állapotot a fiúk és a lányok körében. Míg a lányok majdnem felénél a családi kötelezettségek a legfőbb hátráltató erő, addig a fiúk nagy része csak rövid időt tölt el ebben a társadalmi státuszban.

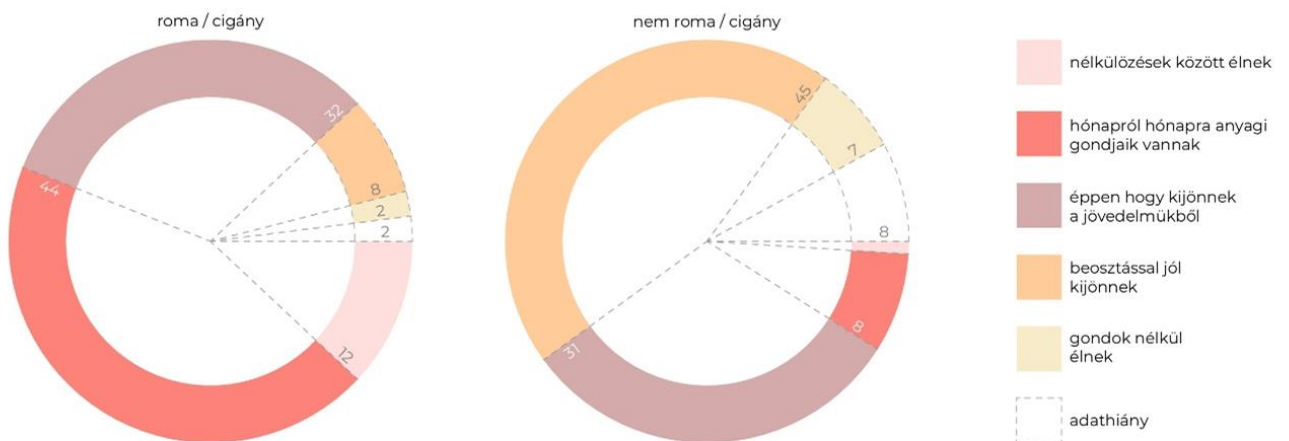
A vidéki és városi helyzetet összemérve elmondható, hogy a fiúk és lányok esetében is hasonló a foglalkoztatási arány. Ellenben a két nemet egymáshoz viszonyítva, a se nem foglalkoztatott se nem tanuló **lányok több mint kétszer annyian vannak**, mint az ugyanebben a helyzetben lévő fiúk. Budapesten ez az arány még inkább a lányok felé billen el.

Ezt a különbséget nem csak a fiatalon anyává válás adja, hanem hozzájárul a berögzült nemi szerepek megléte is, ami szerint a férfiaktól inkább elvárt, hogy álljanak munkába, míg a nők eltartott szerepben otthon maradhatnak és besegíthetnek a háztartási munkákba.

Általánosságban elmondható, hogy minden korosztályban magasabb a fiúk foglalkoztatási aránya, ez részben az anyasági távollétnek is betudható. A NEET jelenség a huszonéves kor vége felé növekvő tendenciát mutat, hiszen ez az az életszakasz, amikor már nehéz újrakezdeni a tanulást, de képzettség nélkül a munkába állás is nehézkes.

[5.ábra] Az oktatásban, képzésben részt vevő roma illetve nem roma fiatalok iskolatípus szerint

[6.ábra] A roma, illetve nem roma fiatalok megoszlása szubjektív anyagi helyzet szerint

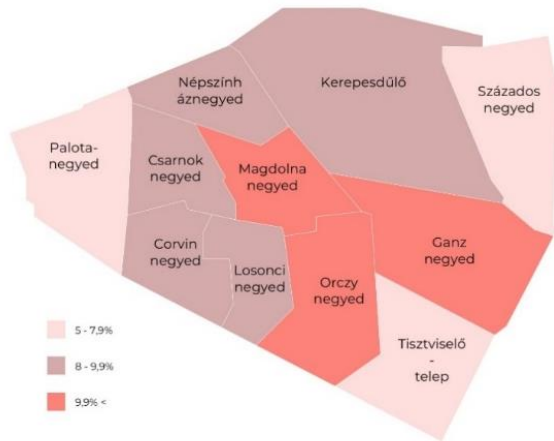
ROMÁK HELYZETE¹

A cigányság oktatási helyzete az össznépeséghez viszonyítva jelentős lemaradásokat mutat, az oktatás magasabb szintjeire csak nagyon kis százalékuknak sikerül feltörni, mely hosszabb távon alacsony foglalkoztatottságot eredményez. A szegénység, hátrányos szociális helyzet, tanulási nehézségek mind olyan tényezők, melyek nagy mértékben hozzájárulnak a gyerekek teljesítménybeli lemaradásához. Sok helyen az oktatási szegregáció is jelen van, a roma tanulók csak alacsonyabb színvonalú iskolákba nyernek felvételt, mely sokszor már a kezdeteknél determinálja a sorsukat.

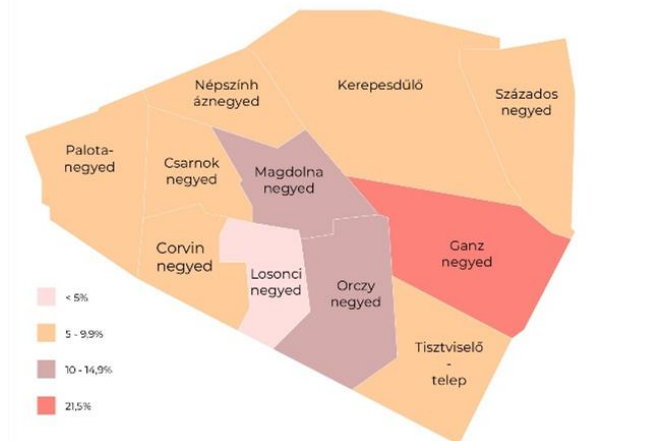
A roma fiatalok több mint 70%-a legfeljebb 8 osztályt végzett, ami az otthonról hozott mintákat is jól tükrözi. Az oktatásban részt vevő roma fiatalok közel fele valamilyen szakképzésre jár, érettségit csak kevesen szereznek, így a továbbtanulásban már itt megakadnak. A megkérdezettek közül diplomaszerzésig senki nem jutott el.

A fiatalok tanulmányaira az anyagi helyzetük is kihatással van, a nélkülözés rövidebb és hosszabb távon is akadályokat emel előttük, ami odáig is vezethet, hogy teljesen kiesnek az oktatásból. Főként a fiatalabb korosztályoknál figyelhető meg, hogy saját anyagi helyzetüknek szubjektív megítélése összefügg a tanulási hajlandóságukkal. A roma fiatalok több mint fele megélhetési gondokkal küzd, míg nem roma kortársaiknál ez az arány csak 15%-ra tehető.

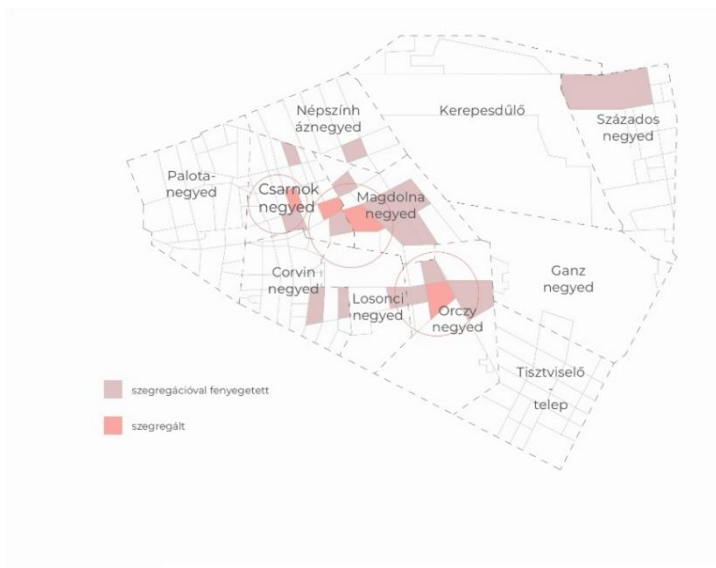
13 JÓZSEFVÁROS

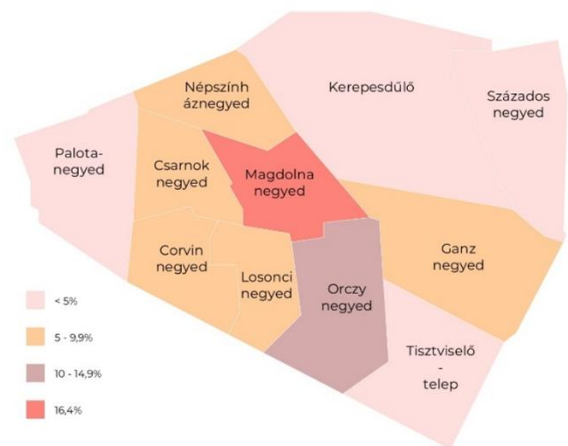
[7.ábra] Tartós munkanélküliek aránya a lakónépességben belül

[8.ábra] Alacsony komfortfokozatú lakások aránya a VIII. kerület egyes városrészeiben

[9.ábra] Szegregált és szegregációval fenyegetett területek a VIII. kerületben

[10.ábra] Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya

TÁRSADALMI HELYZET²

Budapest VIII. kerületének József körút és a Fiumei út – Orczy út vonala között húzódó területe köznyelvben használt neve Józsefváros. Ez a megnevezés országszerte negatív asszociációkkal forrt össze, mint a bűnözés, szegénység, droghasználat, hajléktalanság, ám ezek jelentősen rosszabb képet festenek a városrészről a valóságnál. A kép, amit kívülállóként a területről formálunk visszahat annak lakónak identitására. A társadalmi, szociális helyzetet leginkább olyan mutatókkal tudunk leírni, mint a legmagasabb végzettség, a munkanélküliség és egyéb lakhatási mutatók.

MUNKANÉLKÜLISÉG²

Az egyes városrészek eltérő szociális helyzetét az ott élő tartós munkanélküliek aránya is mutatja. A legkedvezőbb helyzetet a Százados negyed, Palotanegyed és a Tisztviselőtelep mutatja, ahol 5% körüli ez az érték. A Magdolna negyedben ez mutató eléri a 16,5%-ot, ezt követi a Ganz és az Orczy negyed. Az utóbbi három negyed más társadalmi és lakhatási mutatókon is kiugróan rosszul teljesített, melyek egyértelműen hozzájárulnak a tartósan munkanélküliek magas számához.

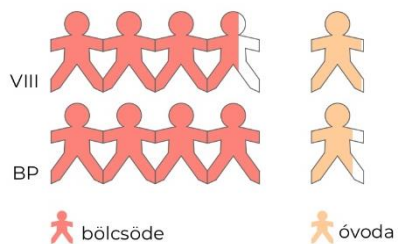
LAKÁSÁLLOMÁNY²

A Magdolna-Orczy-Ganz negyedek mutatói itt is a legkedvezőtlenebb helyzetet mutatják, a maguk 10 % feletti értékeikkel. Ezen a területen az egyszobás lakások több mint 50%-át teszik ki a negyedek teljes lakásállományának.

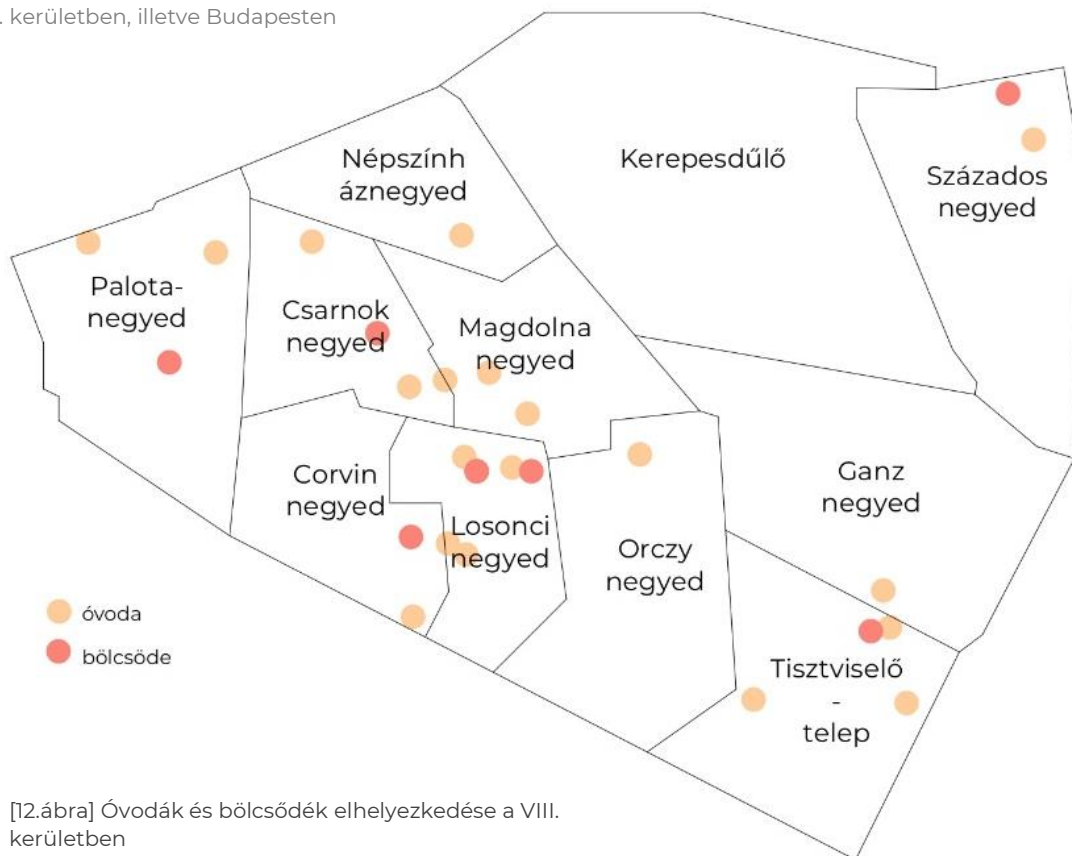
VÁROSRÉSZEK SZEGREGÁCIÓJA²

A Központi Statisztikai Hivatal számításai alapján ott beszélhetünk szegregációval veszélyeztetett területről, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül meghaladja a 15%-ot, szegregátum esetén ez a szám nagyobb, mint 20%. Bár ezen besorolás szerint nem nevezhető egyetlen tömb sem szegregátumnak, azonban a Magdolna negyed 16,4%-os szegregációs mutatója már meghaladja a veszélyeztetettségi küszöbértéket. A társadalmi és lakhatási mutatók alapján **a kerület legelmaradottabb részei a Magdolna, az Orczy és a Ganz negyed**, bár ez utóbbinál az elszigetelődés kockázata alacsonyabb.

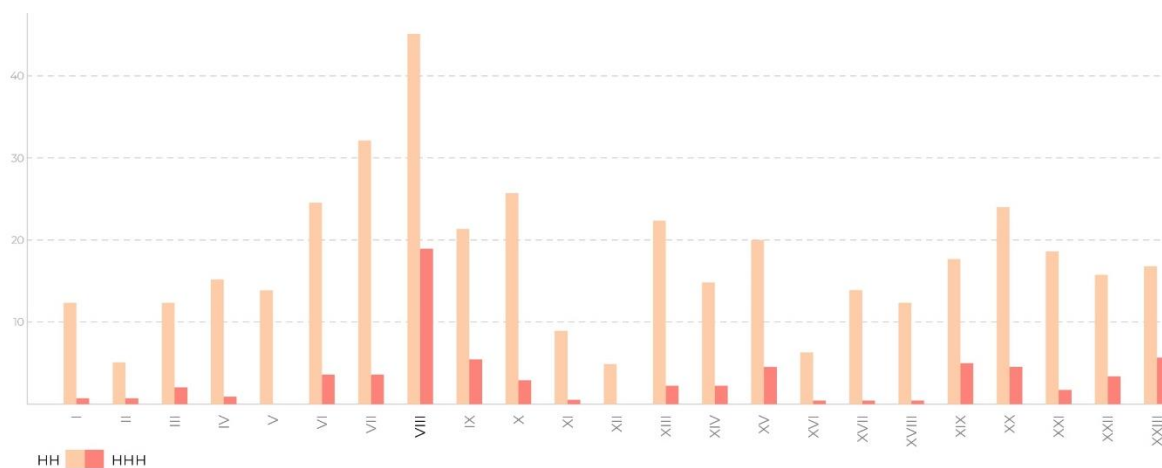
15 JÓZSEFVÁROS

[11.ábra] Egy férőhelyre jutó bölcsődés, illetve óvodás korú gyermekek száma a VIII. kerületben, illetve Budapesten

[12.ábra] Óvodák és bölcsődék elhelyezkedése a VIII. kerületben

[13.ábra] Hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók aránya Budapest egyes kerületeiben

BÖLCSÖDÉK, ÓVODÁK²

A kerületben hét önkormányzati bölcsőde és egy családi napközi üzemel, melyekben **súlyos férőhelyhiány** jelentkezik, egy férőhelyre 3,6 gyermek jut. Ez a mutató kedvezőbb a fővárosi átlagnál, ahol ez az érték 4.

Ezekből a statisztikai adatokból is látható, hogy a férőhelyhiány is hozzájárul ahhoz, hogy a nők otthon maradjanak a bölcsődés korú gyermekekkel. Az anyagi helyzetükből adódóan más gondozási módot nem tudnak megengedni maguknak.

Az óvodai férőhelyek száma a budapesti és kerületi viszonylatban is meghaladja a helyi 3-5 évesek számát, így az óvodáskorúak ellátása már kevésbé okoz gondot.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK²

Nem meglepő módon budapesti viszonylatban Józsefvárosban a **legmagasabb a hátrányos helyzetű tanulók száma**. A kedvezőtlen társadalmi és lakhatási mutatók mind összefüggésben állnak a hátrányos helyzet kialakulásával. A józsefvárosi halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma közel háromszorosa a második helyen lévő kerülethez viszonyítva.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁS²

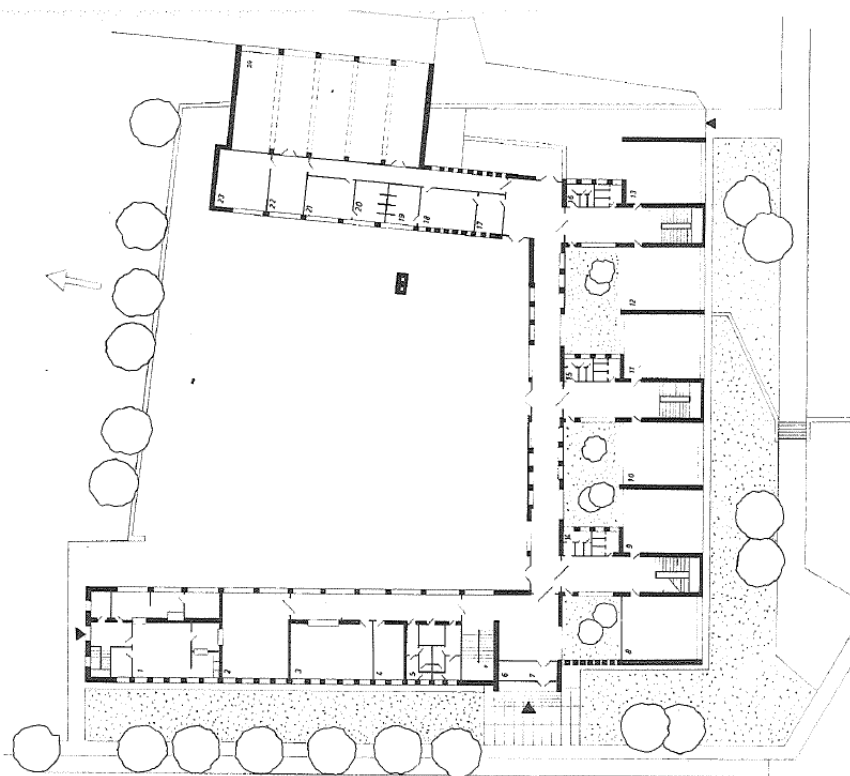
Józsefvárosban a lakosság nagyobb hányada veszi igénybe a szociális támogatásokat, mint más Budapesti települések. A legtöbb segélytípusnál ez a szám közel kétszeres. A társadalmi helyzetről ez a mutató is fontos képet fest.

MAGDOLNA PROGRAM

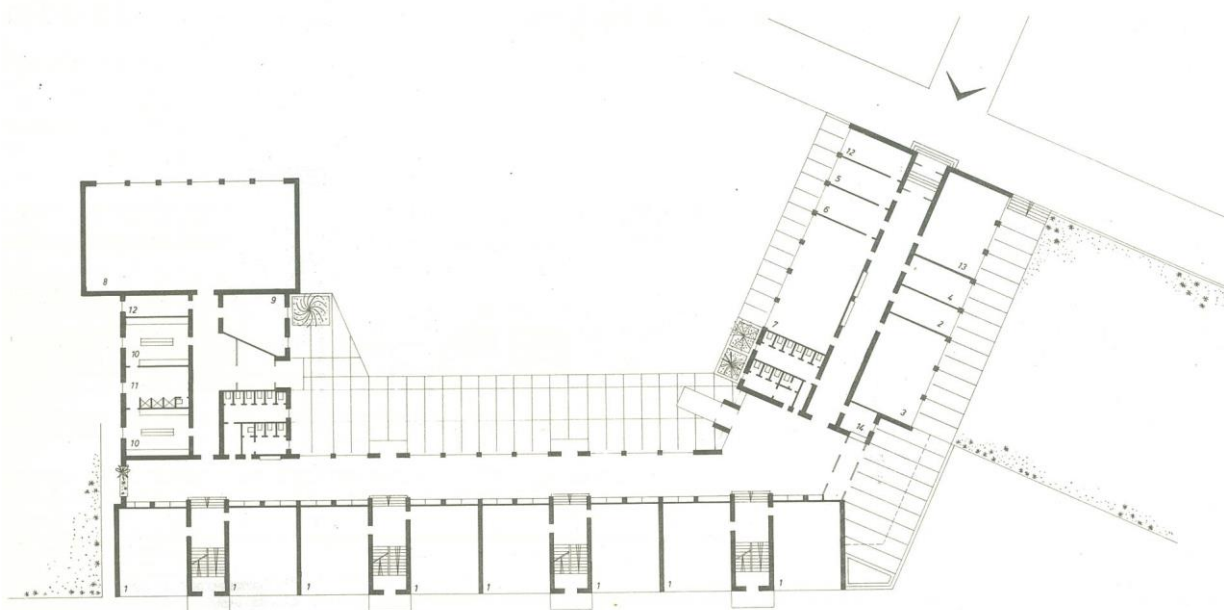
A kerület több részén is próbálnak változásokat eszközölni különböző városrehabilitációs intézkedésekkel. Olyan integrált fejlesztési programokat tartalmaz a 2005-ben indult Magdolna Negyed Program, mely a hely sajátosságait figyelembevételével keresi a megoldásokat. A program célja, hogy újra lakhatóvá tegye a leszakadó városrészeket és kitörési lehetőséget adjon az itt élőknek. A helyi lakosság identitásának növelése kulcsfontosságú a projekteken. A tervezés helyiek bevonásával történik, mely lokális szinten kívánja kezelni a problémákat.

17 ELŐKÉPEK

[1.kép]

Veszprémi Kiss Lajos lakótelep, 12 tantermes általános iskola

Fóti Gyermekváros, 16 tantermes általános iskola

SZELETTERV AZ 1960-AS ÉVEKBEN ³

A második világháború után az oktatásügyben hozott jelentős változások hatására a meglévő iskolaállomány szűk lett, tantermeinek számát meg kellett volna kettőzni. Az első pár évben néhány új iskola épült, de leginkább átalakításokkal növelték a kapacitást. Az 50-es években leginkább a mennyiségen volt a hangsúly, minél gyorsabban, minél többet építeni. Így a tervezés is teljesen ennek volt alárendelve. A 60-as években viszont a mennyiségi koncepciót felváltja a minőség.

A fejlesztési alapkoncepció két ága ez időben a **típusstervek** és az úgy nevezett **épületszelettervek** voltak. A típusstervek kötöttségeit hamar felismerték, így olyan rendszerben kezdtek el gondolkozni, mely a **helyi körülményekhez igazodik**. A méretkoordinált szekciók, vagy szeletek alkalmazása lehetővé tette, hogy különböző funkciókat helyezzenek el a helyi igényekhez szabva.

Az elv gyakorlati alkalmazása a tipizálás hatékony módszerének kidolgozását igényelte, mely során az előregyártott szerkezeteket a helyi adottságokhoz igazodva lehetett beépíteni.

A szelettervekben az alábbi szerkezetek voltak egységesítve:

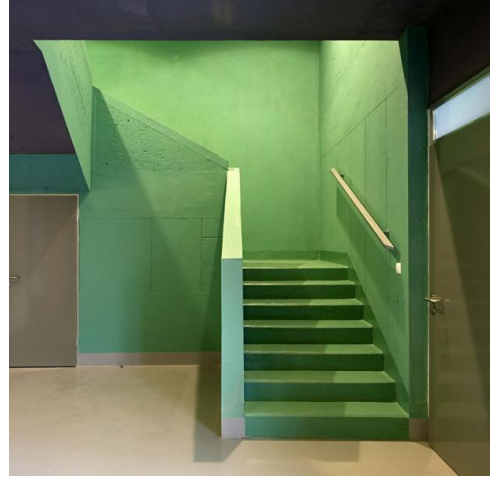
- x födémszerkezetek
- x nyílásáthidalások
- x nyílászáró szerkezetek
- x lábazati szerkezetek
- x szigetelések
- x párkánymegoldások
- x beépített bútorok
- x elsötétítő szerkezetek

A szeletekből tervezhető középületek a következők voltak: bölcsődék, óvodák, általános iskolák, középiskolák, napköziotthon, kultúrházak, orvoslakások, gyógyszerterek

Az egységes pedagógiai rendszer, tervezési irányelvek, kötött költségnormák a tervezés területén bizonyos egyöntetűséget kellett, hogy eredményezzenek. Hasonló egységeket, azonos méretrendet és hagyományos folyosós-cellás elrendezést követelt meg ez az időszak.

19 ELŐKÉPEK

[2.kép]

KESZTYŰGYÁR / RÉV8 / JÓZSEFVÁROS / 2008 ⁴

A Józsefvárosi Magdolna-negyed program részeként megvalósuló Kesztyűgyár Közösségi ház **mindenki számára nyitott** közösség. A negyed főterén helyet foglaló háznak fő célkitűzése, hogy építse a helyi közösséget, erősítse identitásukat és különböző szolgáltatásokkal, foglalkoztatásokkal segítse a hátrányos helyzetben lévőket.

Egy ilyen társadalmilag terhelt negyedben ennek az új funkciónak a megszerettetése és befogadása nehéz feladat. A ház jelenlétével igyekszik felkelteni az itt zajló foglalkozások fontosságát. Tereivel keretet ad a közösségi tevékenységeknek, azonban nem szab éles határokat, nyitott marad a helyiek kezdeményezésére, egyéni használati igényeire is.

A már meglévő, egykor Kesztyűgyárként működő épület tereinek belakása és újraértelmezése volt a fő építészeti feladat. A magas bérházak között elterülő egyszintes tömeg barátságos intézményként jelenik meg a főtéren. A homlokzat tengelyében lévő mindig nyitott kapu **invitáló** gesztust fogalmaz meg az arra elmenő emberek felé.

A kapun belépve egy tágas belső udvarhoz jutunk, mely egyben a közösségi ház előtere is. Az udvarhoz kapcsolódó szárnyakban a közösségi ház funkció nyertek teret, míg az utcai traktusban a tanácsadó iroda és az utcáról közvetlenül is megközelíthető Rév8-as iroda. Ami valójában új a házban, az a két lépcsőház, melyek összefűzik a tereket. Erős figyelemfelkeltő színeivel és építészeti kialakításával hangsúlyos szerepet kap a házon belül. Az utcai homlokzaton csak kisebb változtatásokat végeztek a tervezők, helyenként beszűkítve, máshol pedig kitágítva a nyílásokat.

A belső terekben lényeges szempont volt olyan felületeket létrehozni melyek kevésbé amortizálódnak a használat során, továbbá egyszerű és költségtakarékos módon képes inspiráló, barátságos környezetet létrehozni. A festett nyers beton felületek és nyomatokkal díszített üvegfelületek üde színfoltjai az épületnek.

Az egész utcai homlokzat vékony beton burkolatot kapott, hogy a jövőbeni kemény kihívásoknak is megfeleljen.

SJAKKET YOUTH CENTER / PLOT = BIG + JDS / KOPPENHÁGA / 2007⁵

A Sjakket ifjúsági központ Koppenhága külvárosában egy olyan városrészen található, ahol a lakosságot alacsony jövedelmű és bevándorló családok képezik. A kerület utcaképét a sűrűn beépített lakótömbök és az ipari épületek együttesen határozzák meg. A központ fő célja, hogy segítse a bevándorló fiatalok integrációját a helyi közösségbe, olyan helyet teremtve, amit ők is **magukénak érezhetnek**. A Sjakket minél szélesebb korosztályt kíván kiszolgálni, amely **differenciált és változatos használatot** biztosító tereket igényel.

A régi gyárépület két boltozott tere közül az egyiket teljesen kitakarították, helyet hagyva a sporteseményeknek. Ennek oldalsó fala 3 garázskapu segítségével teljesen fel tud nyílni, így a központ belső tere is az utca részévé tud válni, ezáltal még jobban idevonzza az utcán bandázó fiatal csoportokat.

A másik tömegben az alsó szint osztatlan tere alkalmas nagyobb térigényű programok megrendezésére, például koncertek és közösségi események, míg a galériaszinten kisebb, elzárt foglalkoztatóterek kerültek kialakításra. A két boltozott tér különböző programmal készült, ami összefüggésben áll a téri élménnyel is. Egy teli, egy üres, egy zárt, egy nyitott. A két íves fedésű teret hosszában kiszolgáló blokk egészíti ki.

Az egyetlen építészeti kiegészítés, mely az épület ikonjává is vált az a két tömeget összekötő konténer. A konténerben egy hangstúdió kapott helyet, amit a boltozatok tetőteraszáról lehet megközelíteni. A konténer sziluettje az ifjúsági központ jelenlétét hirdeti az ipari környéken.

A graffitik eltávolítása helyett, az épület belső téri világa is próbálja az utca hangulatát idézni. Az erős színek használata és a nyers felületek a **fiatal generáció számára 'belakható, birtokba vehető'** környezetet teremt.

23 ELŐKÉPEK

[4.kép]

BILDUNGSCAMPUS SONNWENDVIERTEL /PPAG ARCHITECTS /BÉCS /2014 ⁶

A bécsi Bildungscampus Sonnwendviertel rendszere és térszervezése remek kortárs példa iskola építészetre. Az állami oktatási intézmény 0-14 éves közötti gyermekek számára, óvodát, általános- és középiskolát foglal magába. Bécs új, innovatív oktatási rendszerén alapul az épület kialakítása.

Az építészeti pályázat kiírása a mindennapi tanuláshoz szükséges ideális környezet megalkotását kérte, nem a hagyományos rendszerek használatát. Az épület úgynevezett **klaszterek**ben (clusters) van elrendezve, amelyek mindegyike négy osztálytermet, egy projekttermet és egy csapattermet kínál a tanárok számára. Az osztálytermek előtt úgynevezett piactér rugalmas használatra ad lehetőséget, akár tanulási térnek is berendezhető.

Négy klaszterből áll össze egy-egy létesítmény, mely a különböző korcsoportokat szolgálja ki. A klaszterek két szinten helyezkednek el, olyan módon elforgatva egymáshoz képest, hogy minden alsó klaszter teraszt képez a fölötte lévő klaszter számára, míg a felső fedett nyitott átmeneti teret az alsónak. A rendszer elveit betartva fa-szerűen szétágazó tömegű, kerttel összekapcsolt oktatási intézmény jött létre. Az épület központi összekötő része foglalja magába a tanuló terekhez tartozó kiegészítő funkciókat, például az étkezőt és a tornatermet. A rendszer elemei hasonlóak, mégis egyedi struktúrát eredményeznek minden helyzetben. A sokszínű térkapcsolatok különböző találkozási pontokat biztosítanak a gyerekek számára, ahol úgy tanulhatnak meg tájékozódni, mint egy városi szituációban.

Minden osztályteremhez tartozik egy kis tér, ami játéknak vagy elvonulásnak ad otthonos környezetet. A tanulás-tanítás új, szabadabb módszere teljesen tud érvényesül ezekben a terekben. Többféle módon összeforgatható padok kitörnek a megszokott egyirányú rendszerből, személyes, páros és nagyobb csoportos munkára is lehetőséget adnak.

A bécsi iskola kialakítása előkép a tervünkhöz. A klaszterek rendszere egy sokkal oldottabb, flexibilisebb épület kialakítását teszi lehetővé, mint a korábbi szelettervek.

25 ELŐKÉPEK

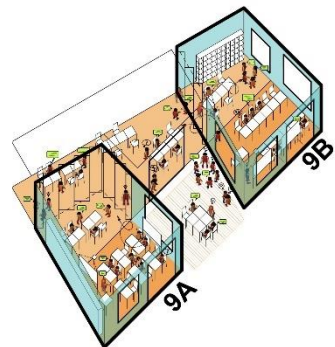
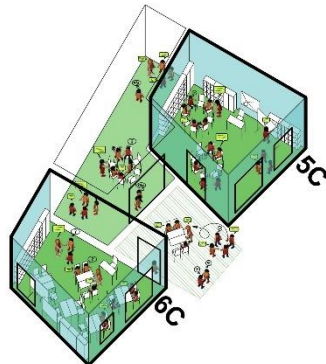
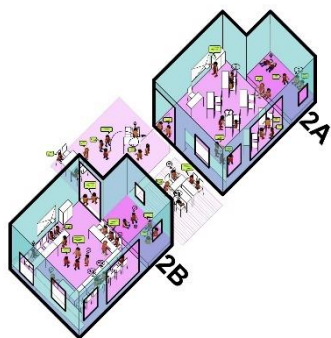
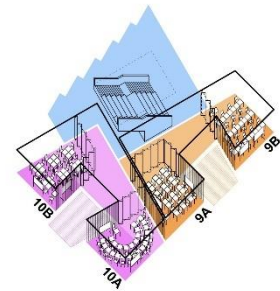
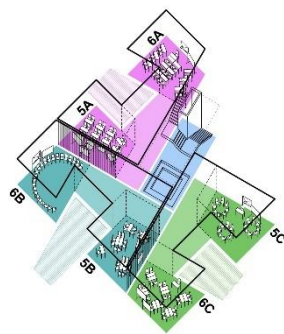
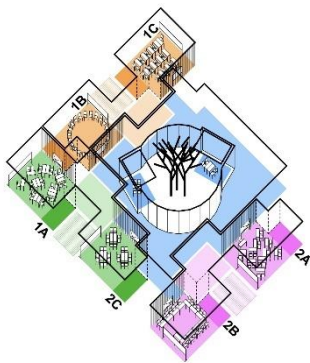
[5.kép]

OTTHON – alsós tanulóház

GANG – felsős tanulóház

VÁROS – gimnazista tanulóház

SCHOLAE PIAE / CAN ARCHITECTS / CUBO ÉPÍTÉSZCSOPORT /
MOSONMAGYARÓVÁR / 2019 ⁷

A mosonmagyaróvári Piarista Iskola terve, a bécsi példához hasonlóan a jelenkori pedagógiai szemléletet és folyamatszerű gondolkodást alkalmazza. A cél olyan iskola létrehozása volt, mely innovatív és egyaránt egyezik a rend alapítójának gondolataival. Az építészek csoportjai (műszaki és design) a megrendelők csoportjaival (diákok, tanárok és a piarista tartományfőnökség) közösen alkotta meg a koncepciót majd a tervet, így egyaránt érvényesültek az új oktatási módszerek elvei, az ehhez tartozó térrendszerek és a fenntarthatóság elvei is.

Az innovatív rendszer elemeire nem húzhatók rá az oktatási létesítmények berögzült elnevezései, mint az osztályterem és a folyosó. Az épület három Tanuló Házra tagolódik, melyek az aktuális korosztály fejlődési igényeire formáltak. Az alsós tanulóház az **otthon** védett terei jelennek meg, derékszögű térhatárokkal, azonban kapcsolatokkal a környezet felé. A felsős tömb a **gangos ház** mintájára készült. Itt még vannak erősen privát osztálytermek, viszont kétosztályonként lehetőség van öblökkel való összenyitásra. Gimnáziumban a **város szövet** bővülő lehetőségei jelennek meg, a terek alakíthatóak, átrendezhetőek. Térben a gimnázium tanulóháza az alsósok és a felsősök háza közé kerül, tudatos védelmi szereppel a kisiskolások számára és példát statuálva az idősebbeknek.

Az iskolában a közlekedők helyett a Tanulási Táj áramlóan köti össze az épület tagolt tömegeit, amely kiegészíti a tantermi struktúrát, ideális helyet biztosít műhelymunkához, piac jellegű tudáscseréhez, dinamikus csoportmunkához és ezeken felül elvonulásra alkalmas sarkokat is teremt. Gimnáziumban a tanulási táj és az osztályterem határa elmosódik, nyitott lépcsős előadóval együtt működve több térhasználati alternatívát biztosítva.

A terv fontos újítása a Turning Classroom azaz **Forgó Tanterem**, ami szerint a tanulási tér a változatos tanítási struktúrákhoz igazodik. Az 'L' alakú térként definiált teremben, az alsós szinten az egyik szárban elemelt olvasósarok képződik. A felsőbb tagozatokban, ahogy a rendszer szabadságfoka is nő, a forma trapézzá alakul és szára a tanulási tájjal összemosódik.

MIBEN MÁS EGY FOGLALKOZTATÓ KÖZPONT?

× FLEXIBILITÁS

Változatosabb, egyéni igényekre szabott tanulási módszereket igényelnek, melyhez a tereknek is alkalmazkodniuk kell.

× TÉRIGÉNY

Az itt tanulók sok más problémával is küzdenek személyes életükben, így tiszteletben kell tartani, ha nagyobb szabadságra vágnak, nagyobbak a térigényeik vagy nap közben elvonulásra van szükségük.

× MOTIVÁCIÓ

mivel az idejárók már nem tankötelesek, nem kényszeríthetők a foglalkozásokon való részvételre, ezért olyan környezetet kell létrehozni, ami motiválja őket és ahol szívesen töltik az idejüket

× DECENTRALIZÁCIÓ

Ebben a speciális helyzetben nem egy hatalmas intézményesített rendszerre van szükség, hanem több kisebb foglalkoztató központ hálózatára, melyek mindenki számára elérhetőek.

× HELYI KÖZÖSSÉG

A foglalkoztató központnak nem csak az itt tanulókat kell kiszolgálnia, hanem a helyiek számára is nyitott, használhatónak kell lennie.

× SZAKEMBER

Hátrányos helyzetükből adódóan több szakember munkájára szükség van, akik mind lelkileg mind szakmailag tudják őket segíteni. Ennek figyelembevételével kell kialakítani a foglalkoztatótermek térigényeit.

× VISSZAKAPCSOLÁS

Míg a hagyományos iskola célja az oktatás, felsőoktatásra való felkészítés, addig a foglalkoztatóközpont célja a krízishelyzetekből való felsegítés és az oktatásba való visszakapcsolódás.

× OTTHON

Az alacsony komfortfokozatú lakásokban élők számára mindazt biztosítani kell, amire otthon anyagi helyzetükből fakadóan nincs lehetőségük. (higiénia, étkeztetés, tiszta ruha)

× KISZAKADÁS

Hosszútávon a rossz életkörülmények determinálni tudják az ember sorsát, ezért fontos, hogy ha csak kis időre is de kiszakítsuk az otthoni környezetből őket, és pozitív jövőképet adjunk nekik.

× NYUGODT KÖRNYEZET

A foghíjtelkek „belső téri világa” biztosítja számukra azt a környezetet, ahol elindulhatnak a gyógyulás útján és koncentrálhatnak a tanulmányaikra.

× FESZÜLTÉG

A mindennapok során különösen sok feszültség halmozódik fel az itt foglalkoztatottaknál, így ennek levezetésére is lehetőséget kell adni. Erre jó megoldás lehet különböző sportolási lehetőségek biztosítása.

× HELYI PROBLÉMA

A hely adottságaihoz igazodva olyan plusz funkciók kerülnek kialakításra, melyek szintén segítik az itt foglalkoztatottakat. Például családi napközi, játszótér, orvosi ellátás és egyéb szolgáltatások.

× ANYAGHASZNÁLAT

Olyan tereket kell létrehozni, melyekben komfortosan érzik magukat, szabadon „belakhatják”. Kerülni kell a drága, fényűző anyagokat, bútorokat, a „kevesebb több” elvet alkalmazva igényes, szép, strapabíró belsőépítészetet kell létrehozni.

MI A FOGLAKOZTATÓ KÖZPONT CÉLJA?

- visszakapcsolni az oktatásba
- társadalmi integráció
- motiváció felélesztése
- a rossz minta továbbadásának elkerülése (prevenció)
- jövőkép és lehetőségek adása
- tanulási folyamat elsajátítása
- tanulási motiváció és érdeklődés
- testi, lelki egészségre nevelés
- kezdeményező képesség, kreativitás
- szociális kontextusban való eligazodás
- felelősségvállalás
- prevenció (drog, alkohol)
- munkaerőpiaci érvényesülés
- munka és családi élet összehangolásának segítése
- önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése

■ oktatás, munka

■ társadalmi érvényesülés

■ személyes

Egy foglalkoztatóház esetében a képzés mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a személyes célok megvalósulására is, hiszen e nélkül a másik két területen is nehezebbé válik az előrehaladás.

ORIENTÁCIÓ
egyéni mentorálás
pszichológiai kezelés
életpálya tervezés

FOGLALKOZTATÁS
végigkísérés
motiválás
közösségépítés

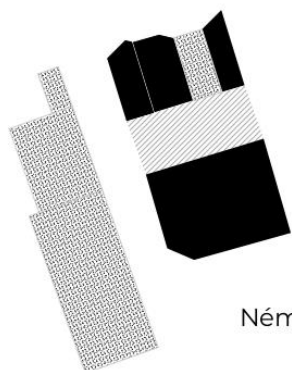

ELHELYEZKEDÉS
lehetőségek feltárása
elhelyezkedés segítése
továbbkövetés

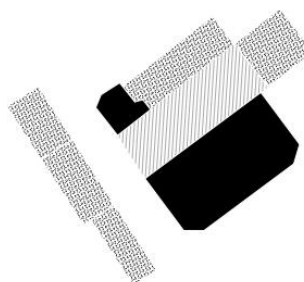
ÉPÍTÉSZETI ELVEK

- × fő funkcionális egységek: közösségi-foglalkoztató-plusz funkció
- × KÖZÖSSÉGI TEREK /workshop, ruhacsere, piac, adományozás, előadás/
 - + az utcafronton elhelyezve, jól megközelíthető, mindenki számára nyitott 'köztér'
 - + flexibilis, multifunkcionális nagy terek
- × FOGLALKOZTATÓ – KLASZTEREK
 - + minél védettebb pozicionálás a telken belül
 - + a közösségi térhez csatlakozik, de elkülönül
 - + foglalkoztató tér /differentiált tér, olvashatóság, átrendezhetőség, belakható/
 - + kis térigényű funkciók /tanácsadás, elvonulás, lenyugvás tere/
 - + alapvető szükségleteket kiszolgáló funkciók helyben /teakonyha, olvasósarok, pihenőszoba, sportolási lehetőség, öltözőszekrény/
- × PLUSZ FUNKCIÓ /családi napközi, használt ruhabolt, orvos/
 - + helyi közösség igényeire szabva
 - + földszinten a közösségi funkciót kiegészítve
- × BEÉPÍTÉS
 - + különböző foghíjtelek méretekhez igazítható rendszer
 - + beépítési alapképletek meghatározása
- × SZERKEZET
 - + tűzfalakhoz és belső udvarokhoz alkalmazkodó térelhatárolás
 - + különböző változatokat megengedő tartószerkezeti rendszer
- × ÉPÍTÉSZETI ALAPELVEK
 - + invitálás/ köztér, mindenki előtt nyitva
 - + átláthatóság/ eligazodás, ne bonyolult hatalmas komplexum
 - + flexibilitás/ változó igényekre hosszútávon
 - + mértékletesség/ ne legyen túltervezett, ne legyeningerszegény/

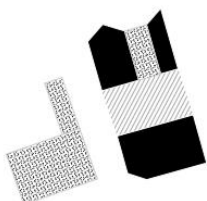
A választott foghíjtelkek vizsgálata a szomszédos tűzfalak homlokzatának levetítésével.

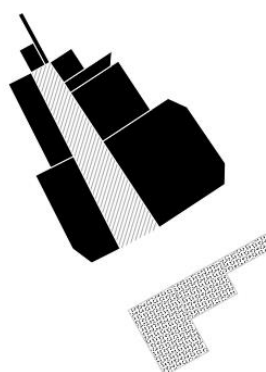
Német utca 12.

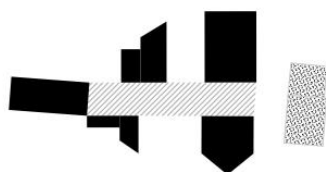
Lujza utca 24.

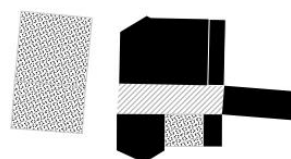
Fecske utca 16.

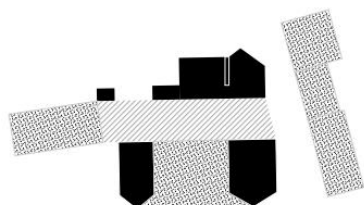
Szerdahelyi utca 14.

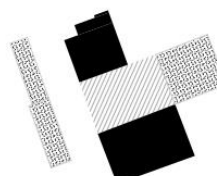
Vajdahunyad utca 27.

Vajdahunyad utca 26.

Vajdahunyad utca 9.

Tolnai utca 38.

FOGHÍJTELKEK VIZSGÁLATA

A belváros tömbjeiben számos foghíjtelek üresen áll, és ezek mind különböző helyzetben vannak. A VIII. kerületből 8 telket vizsgáltunk meg. Az alapterület és a tűzfalak adataiból hoztunk létre egy átlagos foghíjtelket, ami már ilyen kis minta esetén is jól reprezentálja ezen telkek hátrányos helyzetét.

ÉRTÉK

A nagyobb alapterületű telkekért komolyabb harcot vívnak a befektetők és igyekeznek minden beépítési mutatót maximalizálni. Ám vannak olyannyira szűkös telkek, hogy annak profitorientált hasznosítása szinte lehetetlen, így vagy üresen maradnak vagy más megközelítéssel szükséges gondolkodni hasznosításukról.

ARÁNYOK

Ezek a telkek jellemzően nyújtott arányúak, zárt sorú utcai homlokzatuk keskeny. A belsőben kialakított nyílással rendelkező homlokzati felületek méretei is minimálisak. A tűzfalak helyzete is nagyban lehatárolja a lehetőségeket.

SZOMSZÉDOS HÁZAK

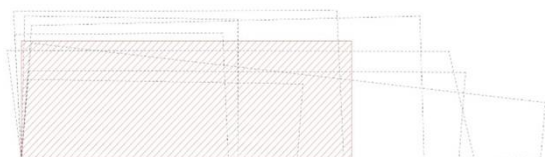
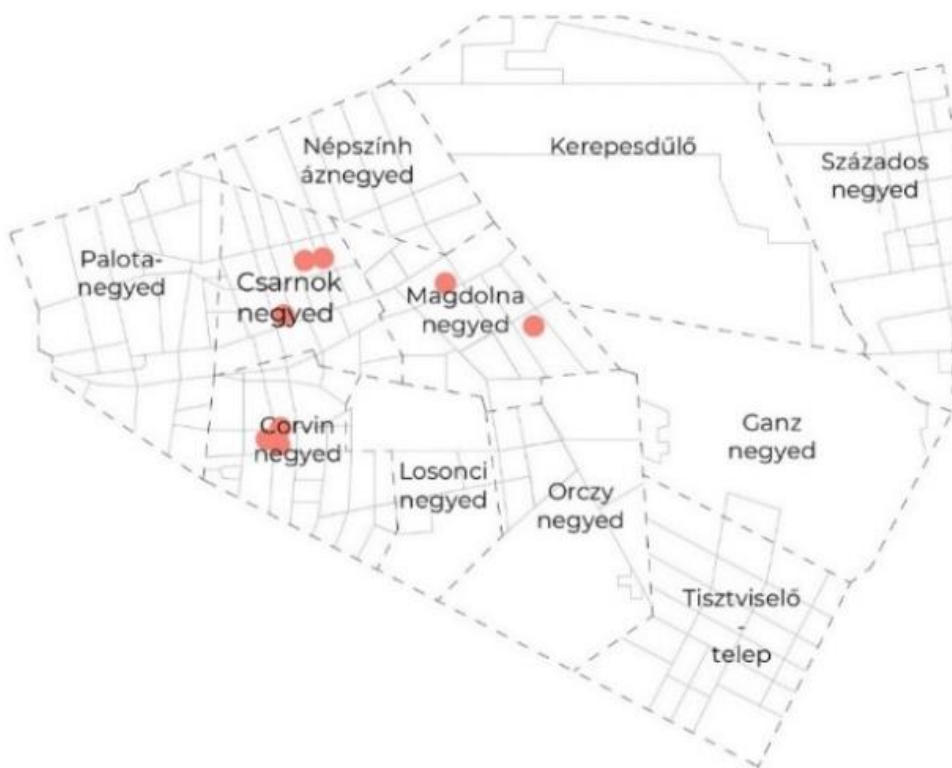
Az üresen maradt foghíjak beépítését nehezíti a körülötte magasodó tűzfalak jelenléte, melyek gyakran semmilyen megnyitást nem engednek az oldalsó telekhatárok felé. A minden irányban változó magasságú tűzfalak komoly fejtörést okoznak a tervezőnek, hogy olyan tömeget formáljon, amely mind a ház lakóinak, mind a szomszédos házaknak is megfelel. Az elegendő természetes fény biztosítása mellett figyelembe kell venni a kilátás és a privátság kérdéseit is. Sok esetben még az is nehezíti az építészeti formálást, hogy a szomszéd háznak a telekhatártól kis mértékben hátrahúzott nyílásokkal tagolt homlokzata néz a telkünk felé.

ÁTLAGOLÁS

Az átlagos foghíjtelek méretei 12,6x35,5 méter. A tűzfalak magasságát ez eloszlását a rajz mutatja.

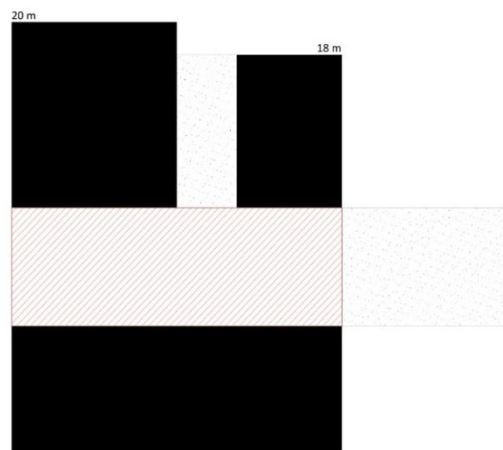
33 FOGHÍJTELKEK

Vizsgált foghíjtelkek elhelyezkedése a kerületben.

átlagos foghíjtelkek

10 M

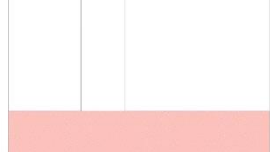

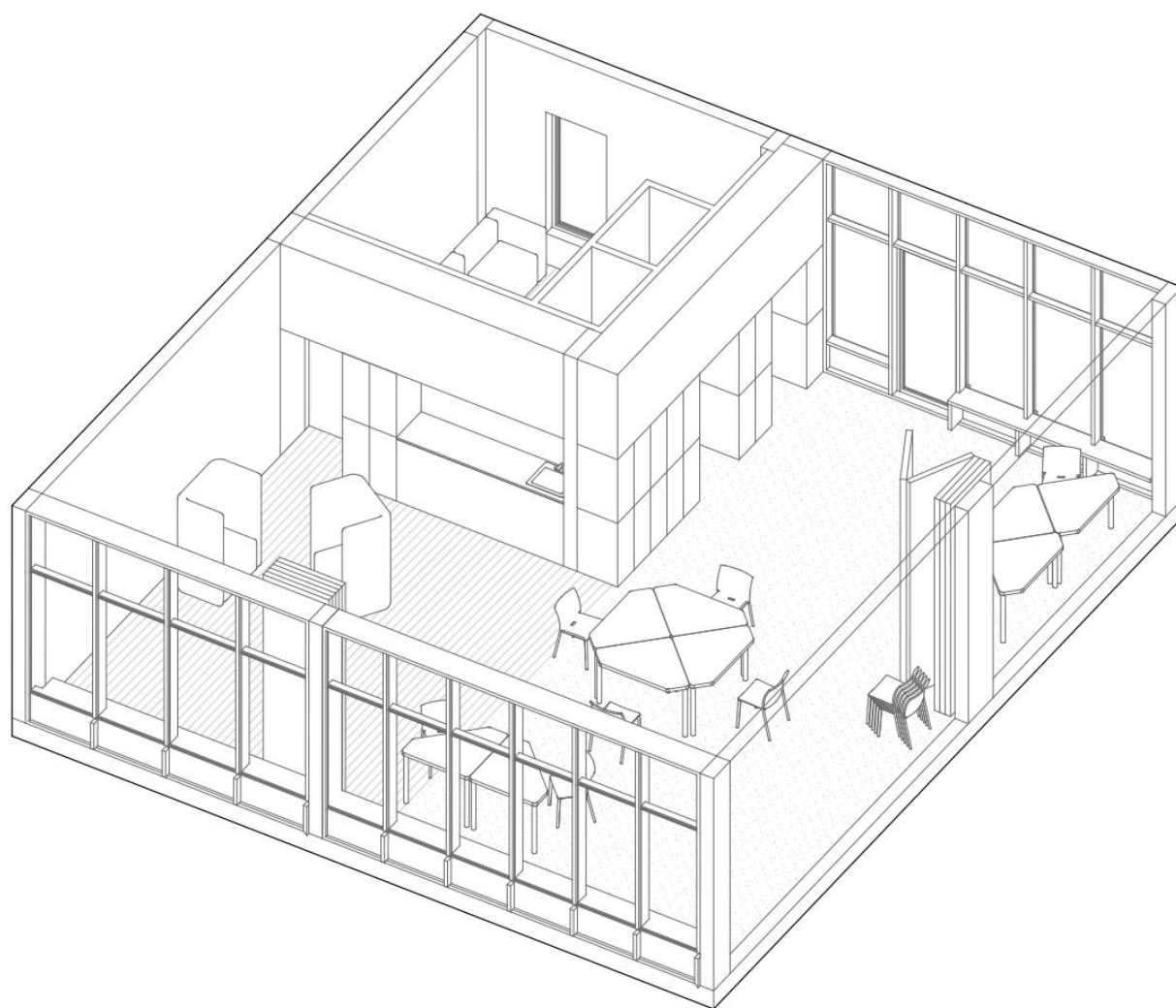
átlagolt tűzfalak

10 M

FOGHÍJBEÉPÍTÉSI KÉPLETEK

A képletek megmutatják, hogy milyen beépítési móddal alkalmazható a tervezett klaszter a foghíjtelek adottságait tekintve. A betűkkel jelölt alapképletek a hozzárendelhető kiegészítéssel további lehetőségeket kínálnak. A típusok felállításánál a már korábban említett szándékok vezérelték a tervezést.

		TELEK SZÉLESSÉGE		TELEK MÉLYSÉGE		TŰZFALAK
		széles	keskeny	kicsi	nagy	körbezárt
	A. TORNYOK funkcionális tömbök sorolása	+	-	-	+	+
	B. SZIMPLA klaszterek egymás fölé sorolva	+	+	+	+	+
	C. DUPLA klaszterek szintenként duplázva	+	+	-	+	-
	D. OLDALKERTES hátsó tömeg leszűkítése, oldalkertkapcsolattal	+	-	-	+	+
	x OLDALFOLYOSÓ					
	x HOMLOKZAT HÁTRAHÚZÁSA					
	x HÁTSÓ UDVAR					
	x ALSÓ ZÁRT TÖMEG					

KLASZTER TERV

Tervünk egy olyan foglalkoztató terem kialakítása, amely szakít a berögzült oktatási hagyományokkal és a már korábban említett elveket szem előtt tartva teljes mértékben megfelel a NEET lányok igényeinek.

FUNKCIÓ/TÉRALKOTÁS

A klaszter egy könnyen átlátható, egyszerű téregység, amely magában foglal minden olyan funkciót, ami a különböző képességek tartásához szükségesek. A klaszter lelke a terápiás szoba, amely zárt kialakítással, elkülönülést, védelmet biztosít használóinak. A kiszolgáló funkciók jelenléte a klaszterben növeli a foglalkozások hatékonyságát, mert a lányoknak nem szükséges elhagyniuk az egységet. Ezek a terápiás szoba tömegét ölelik körbe, egy funkciós bútort képezve. A zárt doboz klaszteren belüli elhelyezkedését a csatlakozó tűzfalak és a szabad homlokzati felületek határozzák meg. Ez a kialakítás könnyen áttekinthető és 'L' alakban teret enged a foglalkozásoknak. A tér mobil válaszfallal további részekre osztható fel, az összeforgatható bútorokkal pedig különböző egyéni vagy csoportos munkára ad lehetőséget.

MÉRETEK

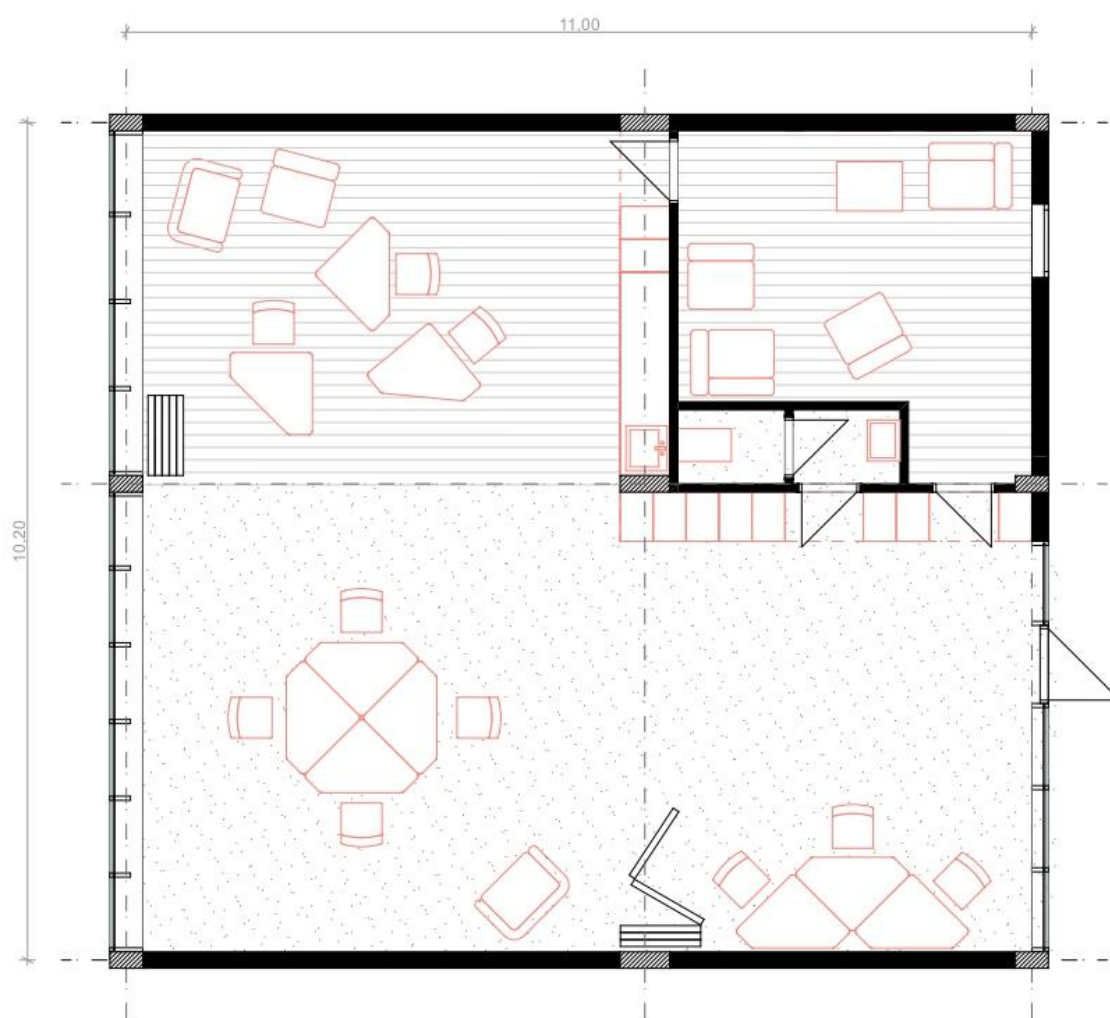
A klaszter méreteit az átlag foghíjtelek szélességi méretei és az egyszerre foglalkoztatott lányok száma határozta meg. 10-12 NEET lánnyal közel feleannyi szakember foglalkozik egy időben, így mindenkire kellő figyelem irányulhat.

A klaszter minden eleme meghatározott, viszont olyan rugalmassággal rendelkezik, hogy többféle foghíj szituációra is ugyanolyan eredménnyel tud reagálni. A klaszter úgy nyújtható, forgatható és sorolható, hogy minden esetben legyen kellő természetes megvilágítása a helyiségnek.

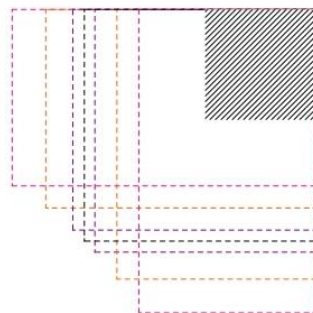
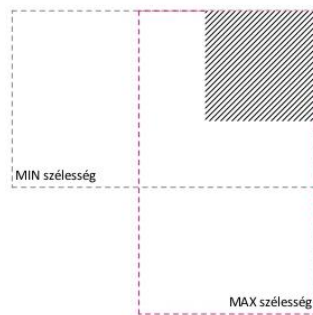
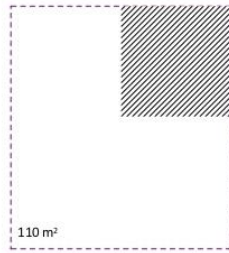
SZERKEZET/ANYAG

A klaszter egysége pillérvázás szerkezetű, mely lehetőséget ad annak térelhatárolását az adott szituációhoz igazítani. A külső térelhatároló szerkezet nyitott homlokzati felületen függönyfal, a tűzfallal határolt oldalakon pedig vasbeton falszerkezet.

37 KLASZTER

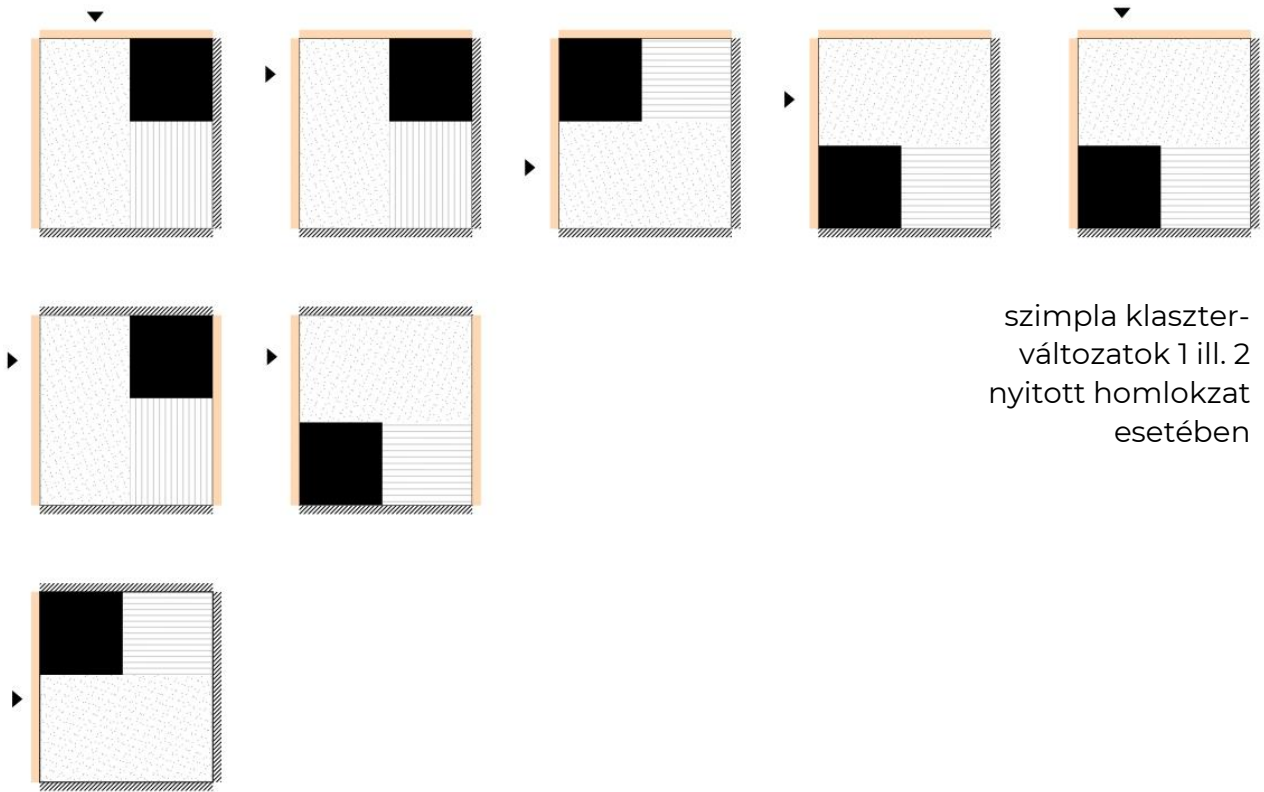

klaszter alaprajz

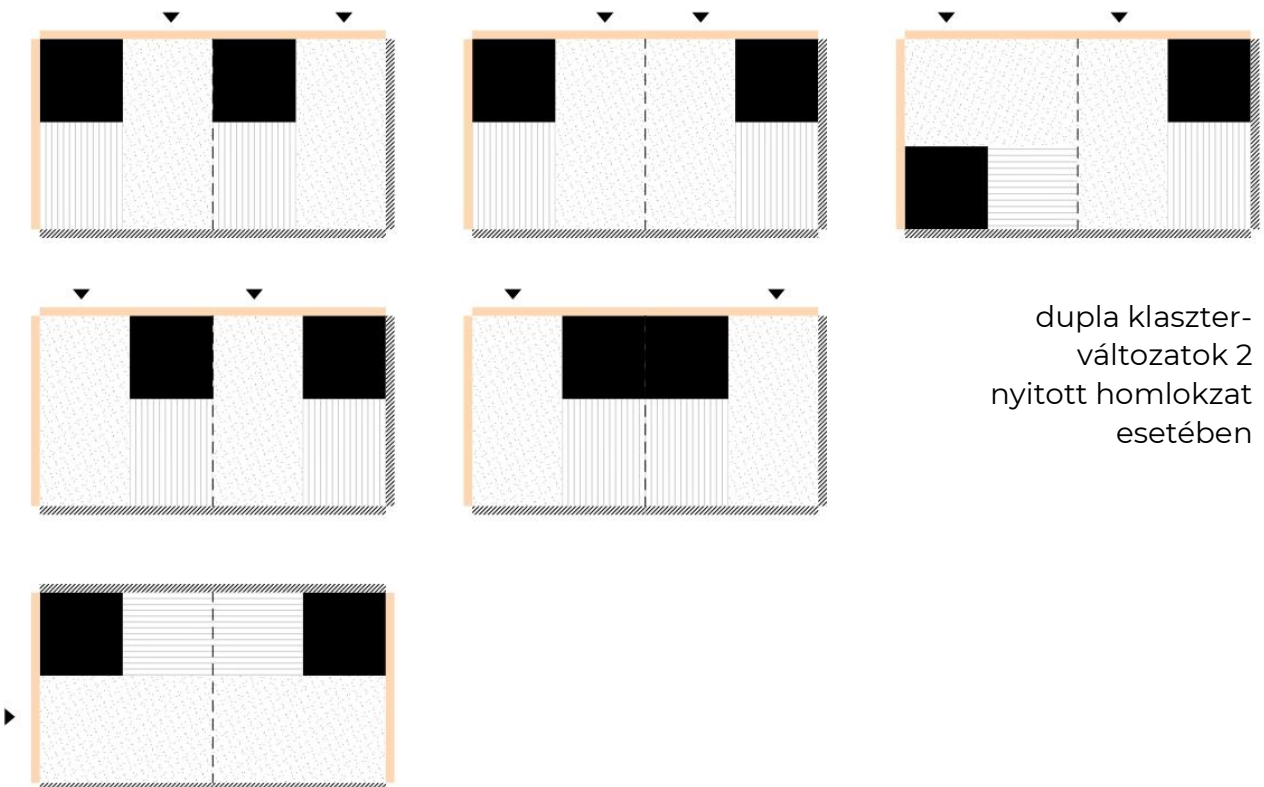

A klaszter alaprajzi mérete meghatározott, azonban a szélessége vagy hosszúsága az adott telek jellegéhez viszonyul.

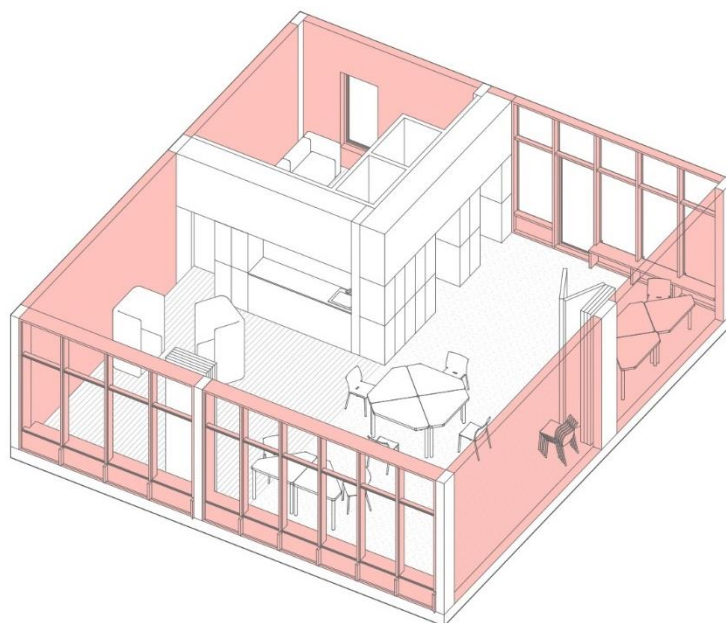
A 'doboz' elrendezési változatai a klaszteren belül a nyitott homlokzati felületek függvényében:

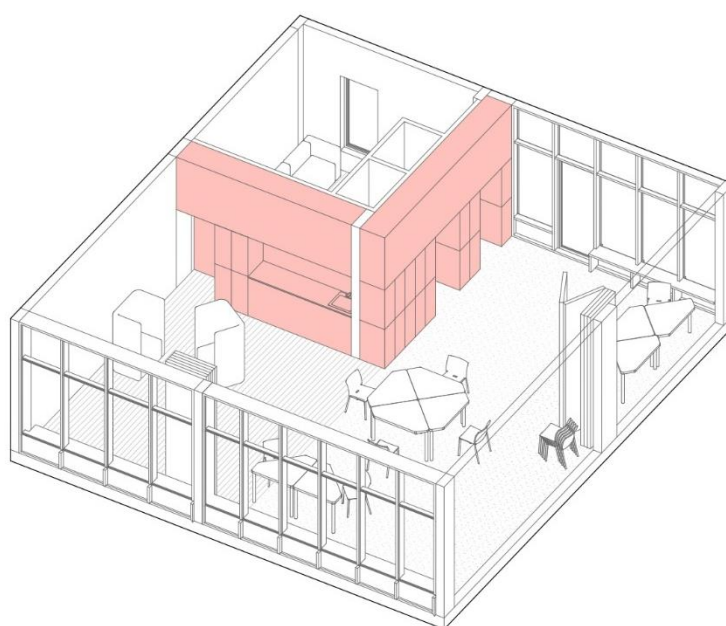
szimpla klaszter-
változatok 1 ill. 2
nyitott homlokzat
esetében

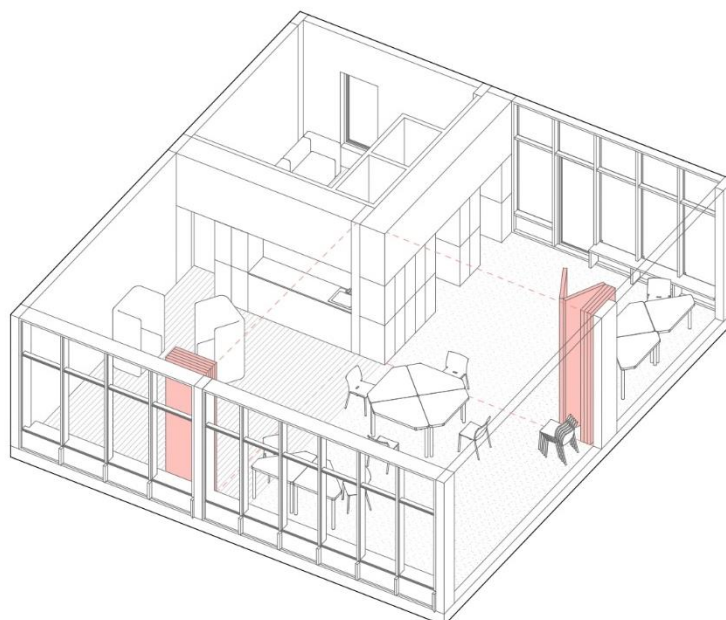
dupla klaszter-
változatok 2
nyitott homlokzat
esetében

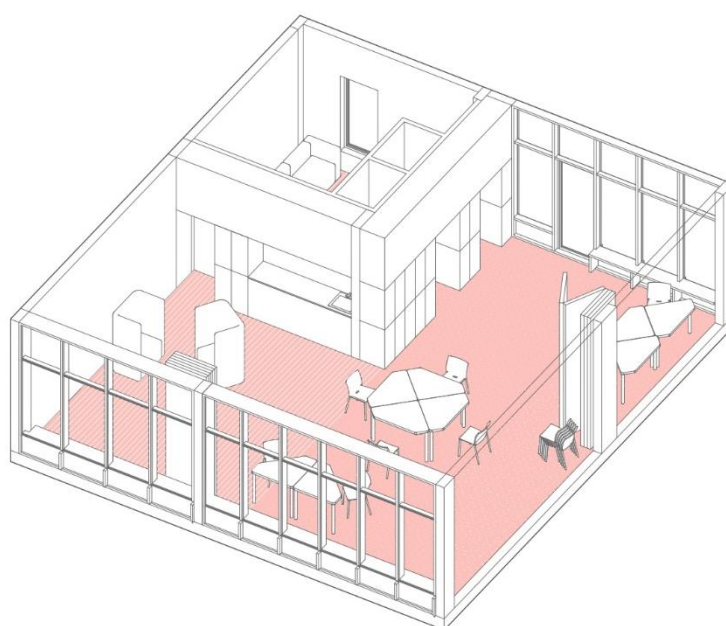
A külső térelhatároló szerkezet nyitott homlokzati felületen függönyfal, a tűzfallal határolt oldalakon pedig vasbeton falszerkezet.

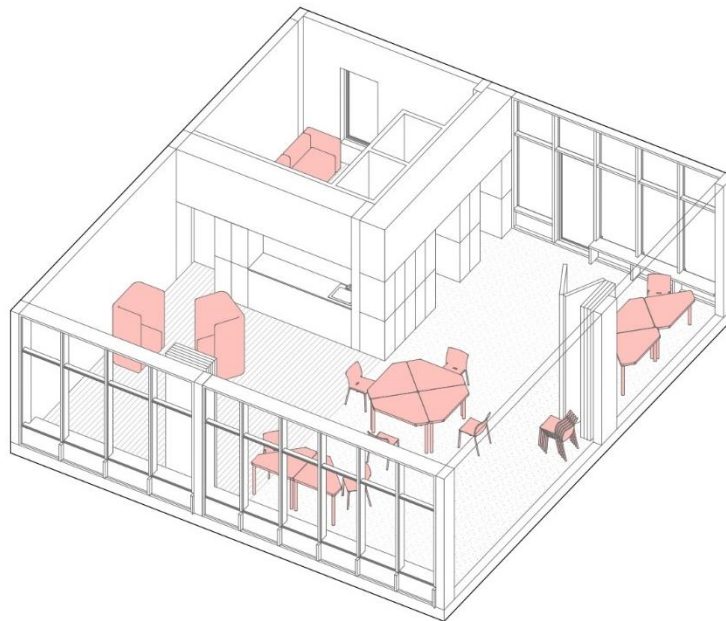
A klaszter kiszolgáló egysége bútorként határolja el a terápiás szobát.

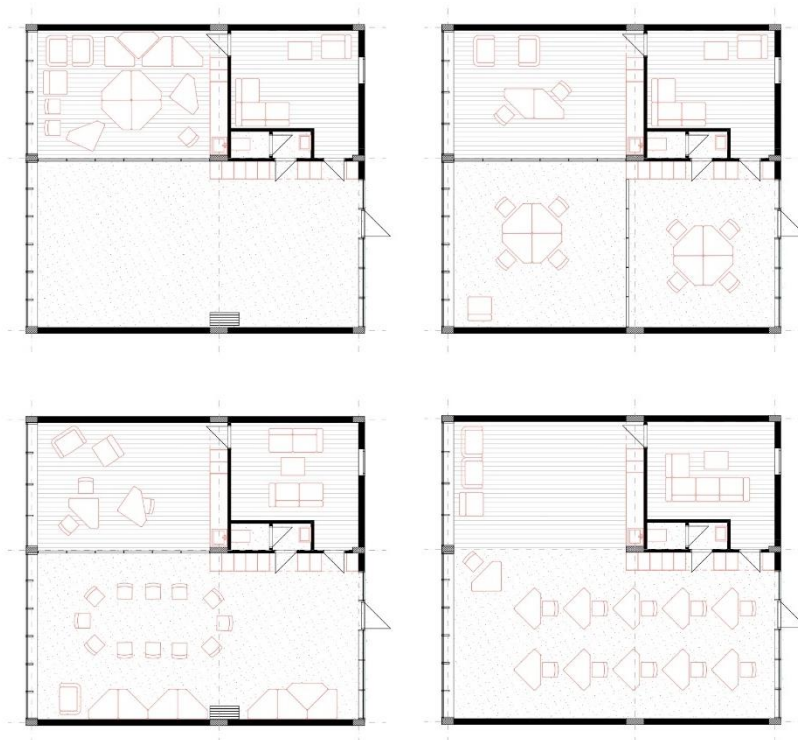
Az 'L' alakú foglalkoztató tér fényáteresztő mobil falakkal igény szerint tovább osztható.

A padlóburkolat a klaszter bejárati sávjában strapabíró műgyanta, a szoba oldalán pedig otthonos parketta.

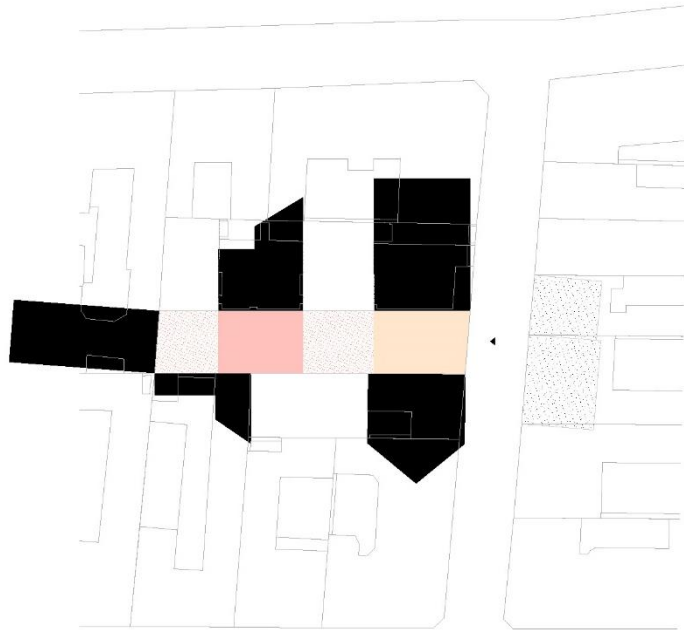
A térhasználatot könnyen pakolható bútorok teszik még flexibilisebbé. Az összeforgatható asztalok lehetőséget adnak egyéni és csapat munkára. A magasított fotelek a terápiás szobán kívül is védett érzetet nyújtanak.

Berendezési változatok – mozgás / külön foglalkozás / csoportos beszélgetés / hagyományos oktatás

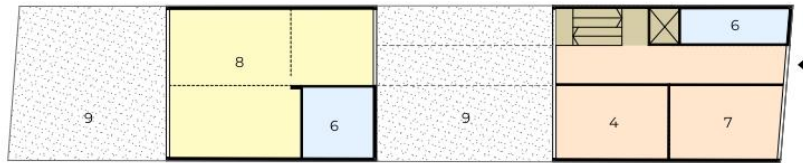
ADAPTÁLÁS KONKRÉT HELYSZÍNRE

tűzfalak levétítve
a helyszínrajzra
M 1:1000

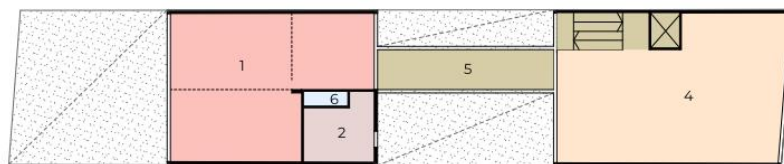

A foglalkoztató központot a B. típusú szimpla beépítési képlettel, hátsó udvaros kiegészítéssel valósítanánk meg a Vajdahunyad utca 27. telken. A foglalkoztató klaszterekhez a bejárati tömbben közösségi használatú terek, a hátsó udvar felé családi napközi segítené a lányokat. A közösségi terem és az összekötő udvar lehetőséget ad mozgásra, klubok, workshopok szervezésére.

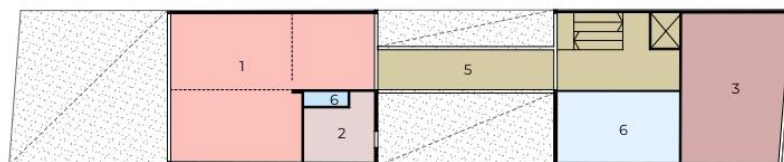
- 1- foglalkoztató tér
- 2- terápiás szoba
- 3- dolgozói irodák
- 4- közösségi terem
- 5- összekötő folyosó
- 6- mosdó
- 7- eligazító
- 8- családi napközi
- 9- udvar

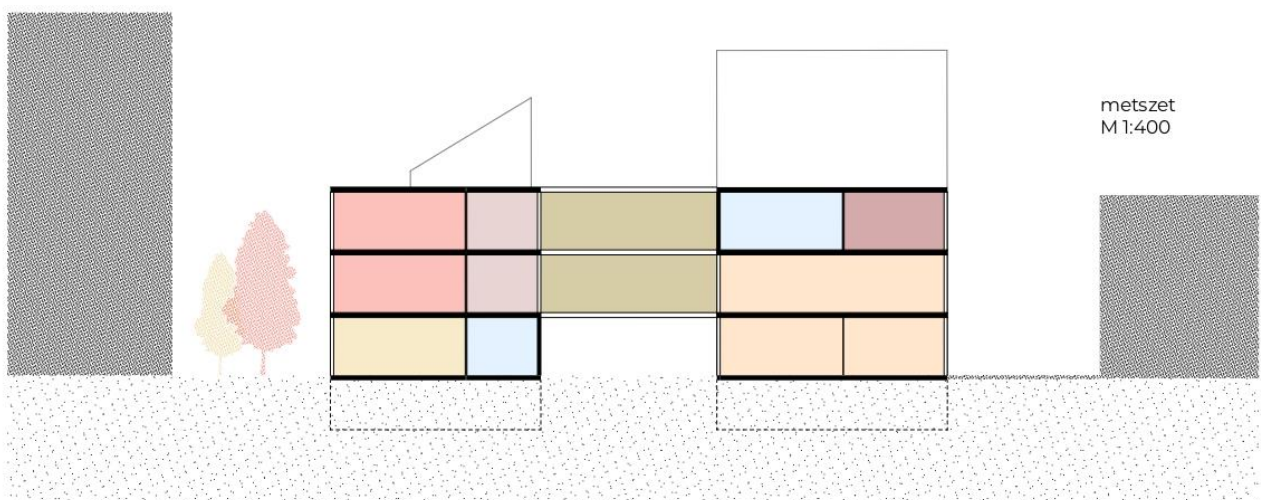
földszinti alaprajz
M 1:400

első emeleti alaprajz
M 1:400

második emeleti alaprajz
M 1:400

metszet
M 1:400

FELHASZNÁLT IRODALOM

¹ szerk. Nagy Ádám (2016) Margón kívül - magyar ifjúság kutatás. Excenter Kutatóközpont

² Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, Megalapozó vizsgálat (2015)

³ Kiss István-Jeney Lajos (1968) Iskolaépítési kutatás. Budapesti Városépítési Tervezői Vállalat, Budapest.

⁴ <http://epiteszforum.hu/kesztyugyar-kozossegi-haz-a-matyas-teren>

⁵ https://www.archdaily.com/13373/sjakket-youth-club-plot?ad_medium=gallery

⁶ <https://www.archdaily.com/643970/bildungscampus-sonnwendviertel-ppag-architects>

⁷ <http://epiteszforum.hu/scholae-piae-mosonmagyarovari-piarista-iskolakozpont-terve>

további inspiráció:

szerk. Tamáska Máté, Sárkány Péter (2017) A tanulás helyei: iskolaépítészet. Martin Opitz Kiadó, Budapest.

HIVATKOZÁSOK

[1.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[2.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[3.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[4.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[5.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[6.ábra] forrás: Margón kívül – magyar ifjúság kutatás, saját szerkesztés

[7.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[8.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[9.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[10.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[11.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[12.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[13.ábra] forrás: Józsefváros integrált településfejlesztési stratégia, saját szerkesztés

[1.kép] forrás: Kiss István-Jeney Lajos (1968) Iskolaépítési kutatás

[2.kép] forrás: <http://epiteszforum.hu/kesztyugyar-kozossegi-haz-a-matyas-teren>

[3.kép] forrás: https://www.archdaily.com/13373/sjakket-youth-club-plot?ad_medium=gallery

[4.kép] forrás: <https://www.archdaily.com/643970/bildungscampus-sonnwendviertel-ppag-architects>

[5.kép] forrás: <http://epiteszforum.hu/scholae-piae-mosonmagyarovari-piarista-iskolakozpont-terve>

megj: Az egy oldalon megjelenő képek azonos forrásúak

Köszönjük NAGY IVÁN
konzulensünknek és
TERBE RITA, SZABÓ DÁVID
tanárainknak, hogy
munkájukkal segítették
a TDK dolgozatunk
létrejöttét.

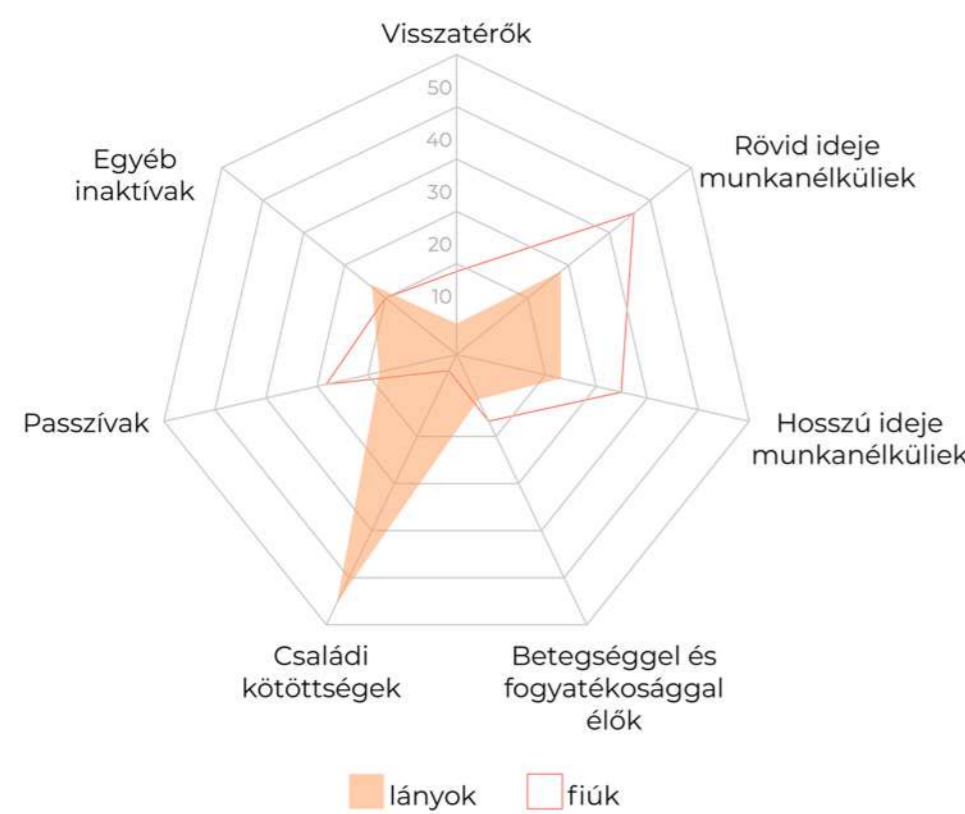
NEET/not in employment, education or training/

Azoknak a 15-29 éves fiataloknak a csoportja, akik nem vesznek részt semmilyen képzésben és munkát sem vállalnak.

Fiatal éveinkben lehetőségek százai tárnak elénk, melyek az idő múltával egyre inkább lehatárolódnak. Éppen ezért nagyon fontos, hogy ebben a periódusban különös figyelmet fordítsunk azokra a fiatalokra, akik önhibájukból vagy azon kívül megakadtak ezen az úton, a társadalom perifériája szorultak.

FOGLALKOZZUNK A LÁNYOKKAL !

Megdöbbenő, hogy a statisztikai adatok alapján a hazai NEET fiataloknak közel 2/3-ada lány, ezért kifejezetten rájuk fókuszál a tervünk. Az alábbi Eurofund 2016 ábra mutatja, hogy nemek szerint milyen okból kerülhet valaki ebbe a státuszba.

MIBEN MÁS EGY FOGLALKOZTATÓ KÖZPONT?

+ FLEXIBILITÁS

Változatosabb, egyéni igényekre szabott tanulási módszereket igényelnek, melyhez a tereknek is alkalmazkodniuk kell.

+ TÉRIGÉNY

Az itt tanulók sok más problémával is küzdenek személyes életükben, így tiszteletben kell tartani, ha nagyobb szabadságra vágnak, nagyobbak a térigényeik vagy nap közben elvonulásra van szükségük.

+ DECENTRALIZÁCIÓ

Ebben a speciális helyzetben nem egy hatalmas intézményesített rendszerre van szükség, hanem több kisebb foglalkoztatóház hálózatára, melyek mindenki számára elérhetőek.

+ HELYI KÖZÖSSÉG

A foglalkoztatóháznak nem csak az itt tanulókat kell kiszolgálnia, hanem a helyiek számára is nyitott, használhatónak kell lennie.

+ SZAKEMBER

Hátrányos helyzetükből adódóan több szakember munkájára szükség van, akik mind lelkiileg mind szakmailag tudják őket segíteni.

+ OTTHON

Az alacsony komfortfokozatú lakásokban élők számára mindazt biztosítani kell, amire otthon anyagi helyzetükből fakadóan nincs lehetőségük /higiéncia, étkeztetés, tiszta ruha/.

+ KISZAKADÁS

Hosszútávon a rossz életkörülmények determinálni tudják az ember sorsát, ezért fontos, hogy ha csak kis időre is, de kiszakítsuk az otthoni környezetből őket.

+ FESZÜLTÉG

A mindennapok során különösen sok feszültség halmozódik fel az itt foglalkoztatottaknál, így ennek levezetésére is lehetőséget kell adni.

+ HELYI PROBLÉMA

A hely adottságaihoz igazodva olyan plusz funkciók kerülnek kialakításra, melyek szintén segítik az itt foglalkoztatottakat. /családi napközi, játszótér, orvosi ellátás/

+ ANYAGHASZNÁLAT

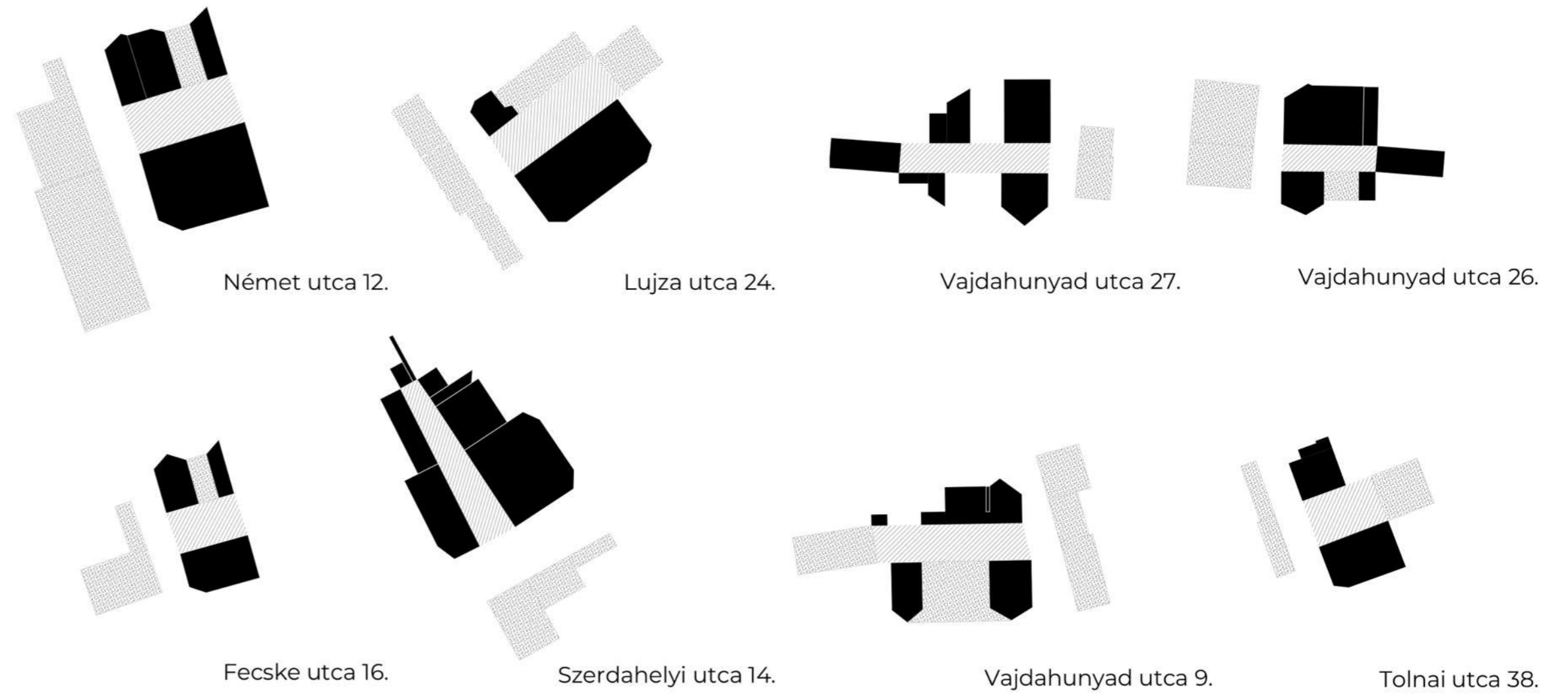
Olyan tereket kell létrehozni, melyekben komfortosan érzik magukat, szabadon „belakhatják”. Kerülni kell a drága, fényűző anyagokat, bútorokat.

MÁSODIK ESÉLY / FEHÉR CSILLA, VERES ILONA / NAGY IVÁN

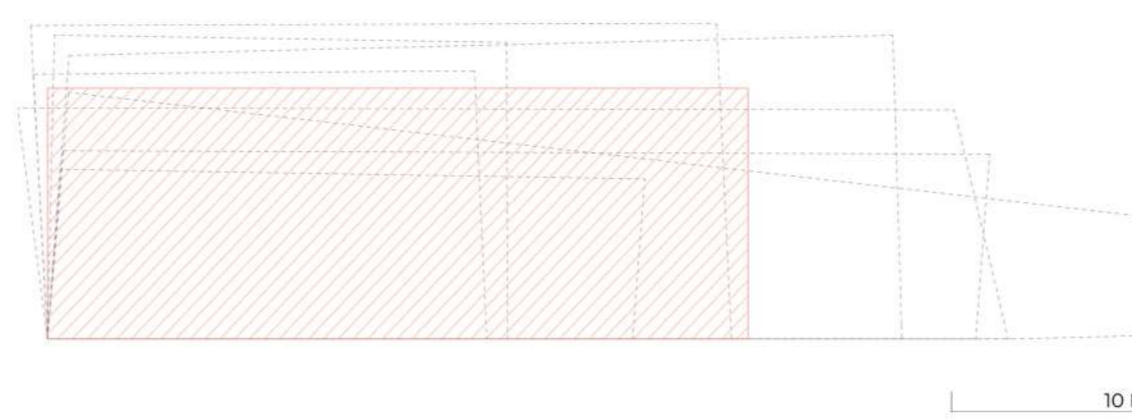
BUDAPEST / Józsefváros foghíjtelkei

A probléma fővárosi viszonylatban a VIII. kerületbe koncentrálódik. Számos, piaciértéktelen, rossz helyzetű foghíjtelkeket lehetőséget ad közösségi célú építkezésre. A probléma helyben való kezelésére kis léptékű foglalkoztató központok hálózata a leginkább célravezető.

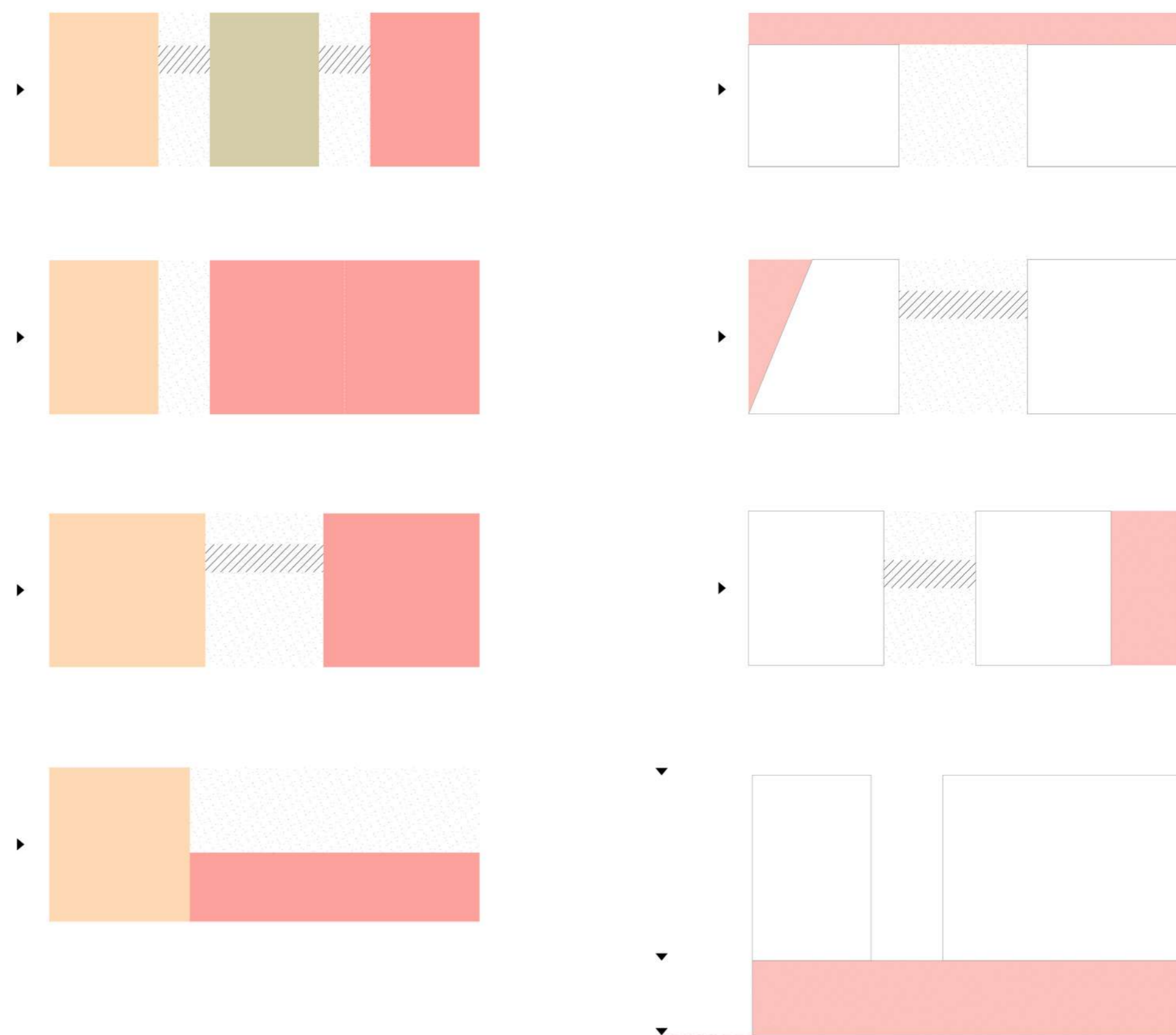
A VIII. kerületben 8 telket vizsgáltunk meg. Az alapterület és a tűzfalak adataiból hoztunk létre egy átlagos foghíjtelket, ami már ilyen kis minta esetén is jól reprezentálja ezen telkek hátrányos helyzetét. A vizsgálat során elkülönítettük a tömör tűzfalakat, illetve a telek felé néző nyílásokkal tagolt szomszéd homlokzatokat.

ÁTLAGOS FOGHÍJTELEK

BEÉPÍTÉSI KÉPLETEK

A_TORNYOK
funkcionális tömbök sorolása

B_SZIMPLA
klaszterek egymás fölé sorolva

C_DUPLA
klaszterek szintenként duplázva

D_OLDALKERTES
hátsó tömeg leszűkítése, oldalkertkapcsolattal

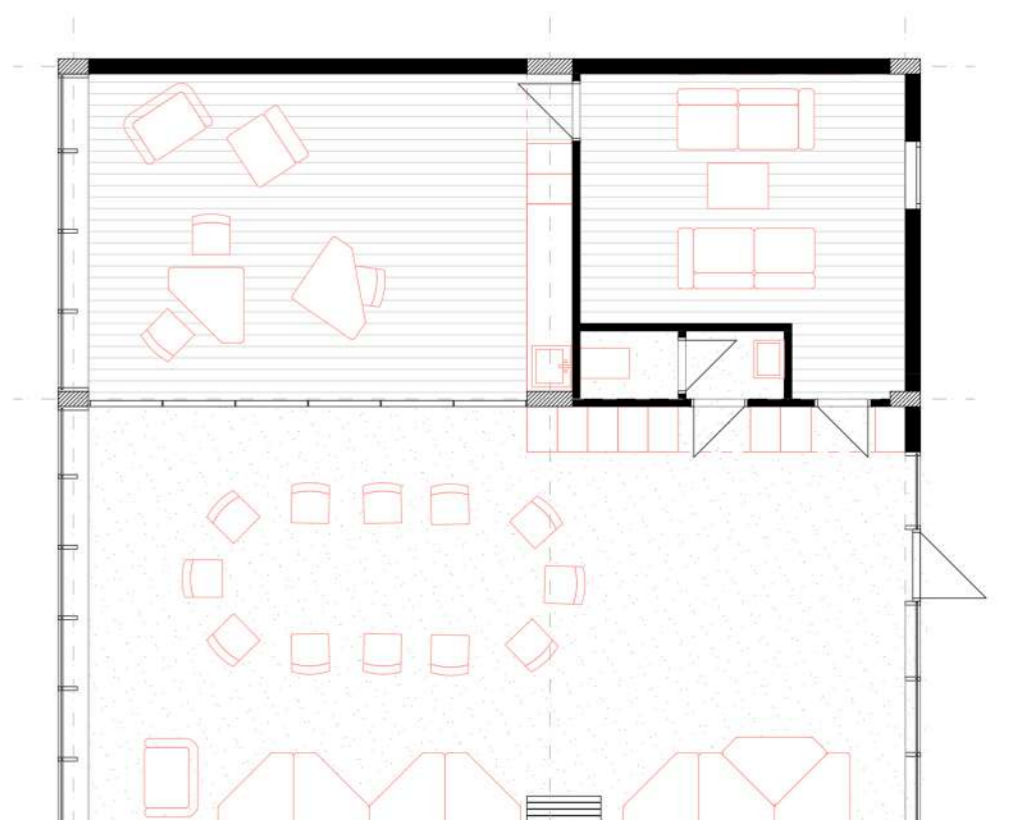
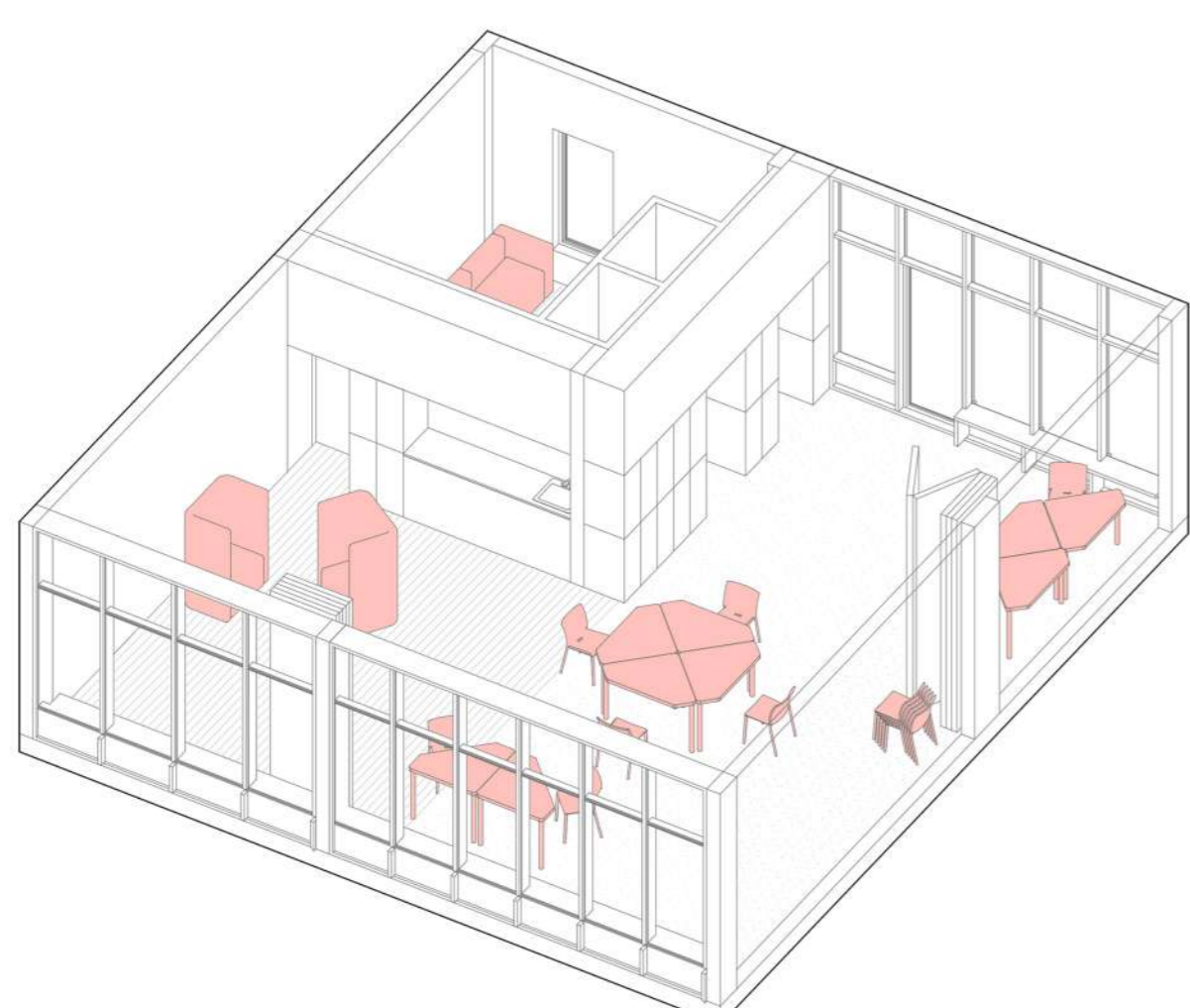
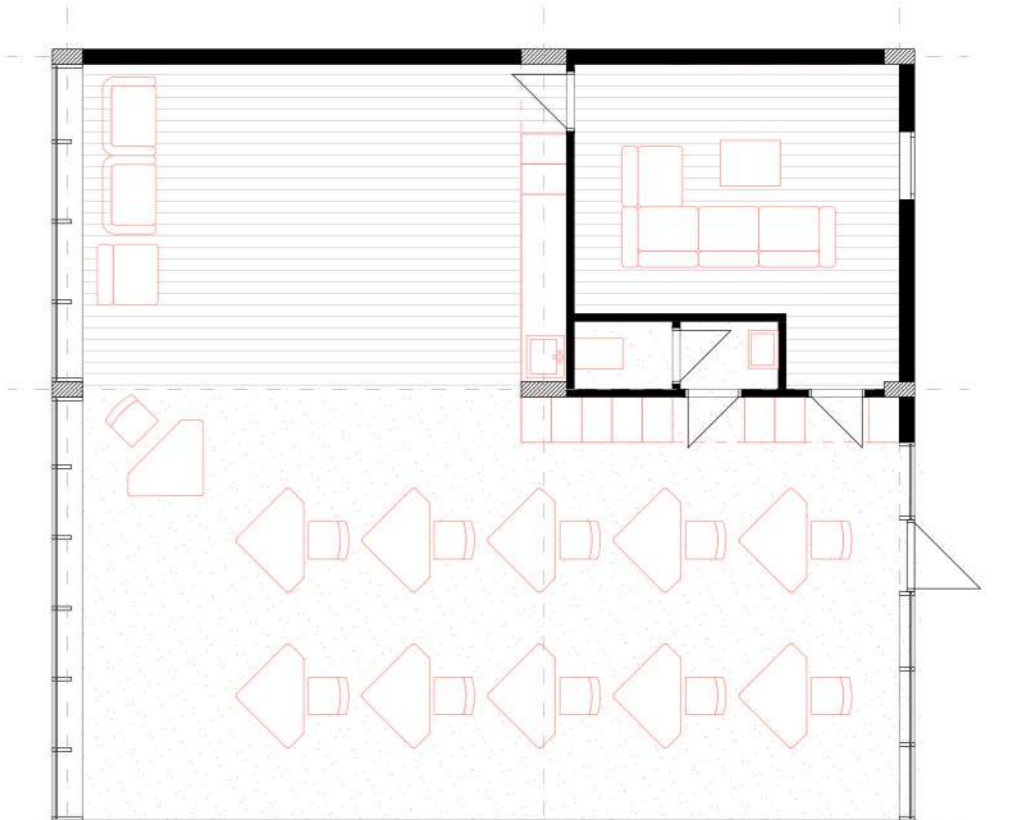
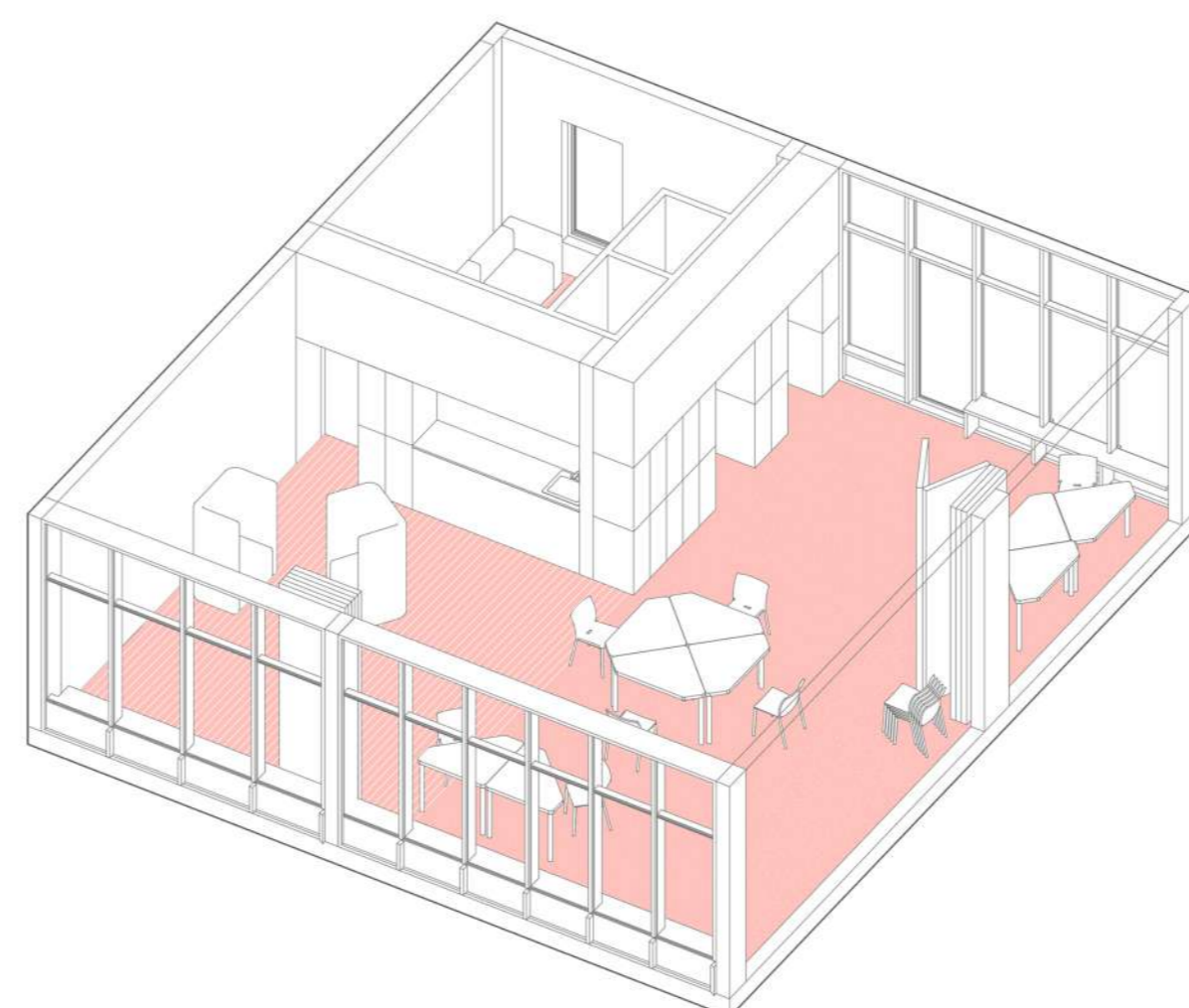
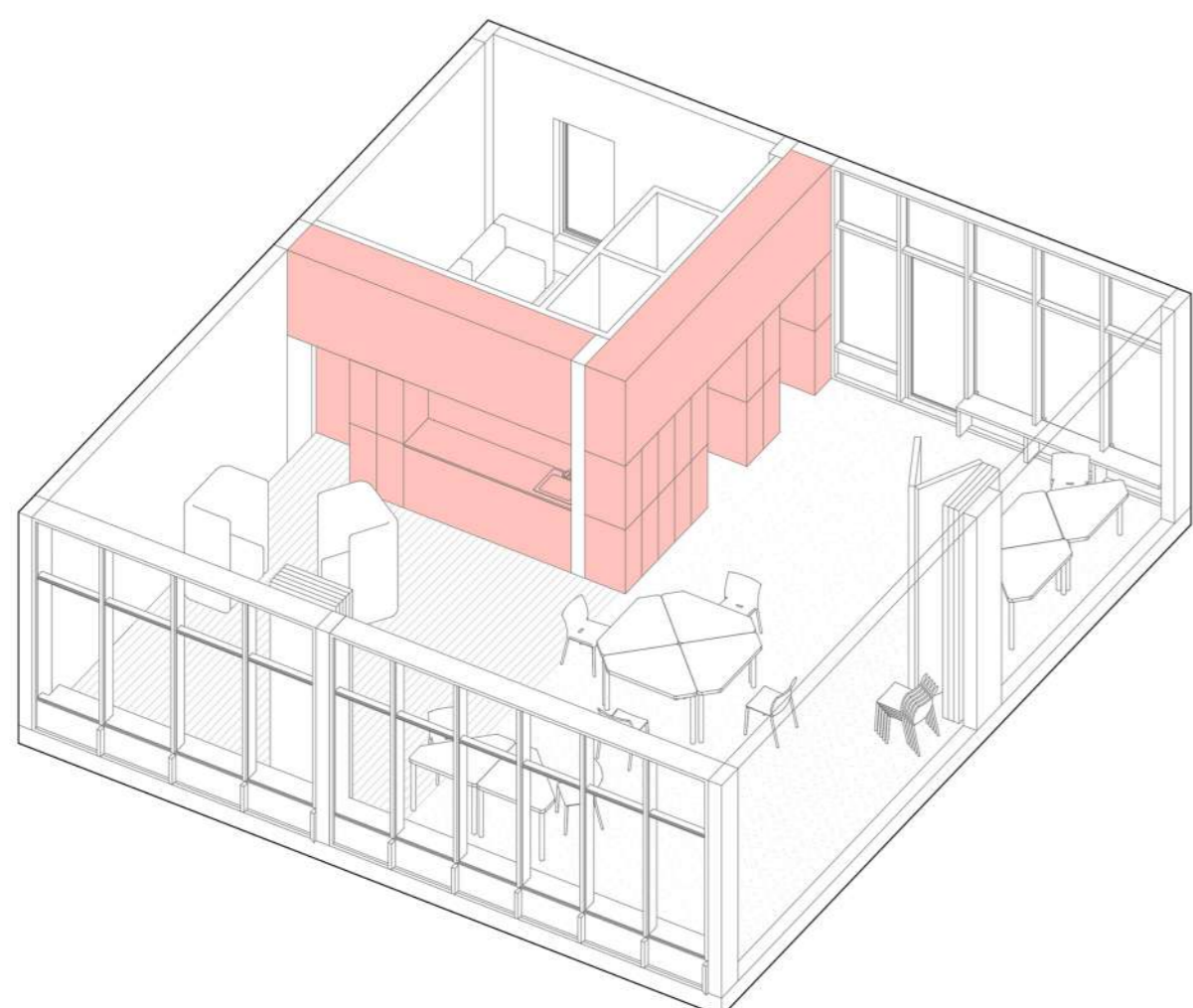
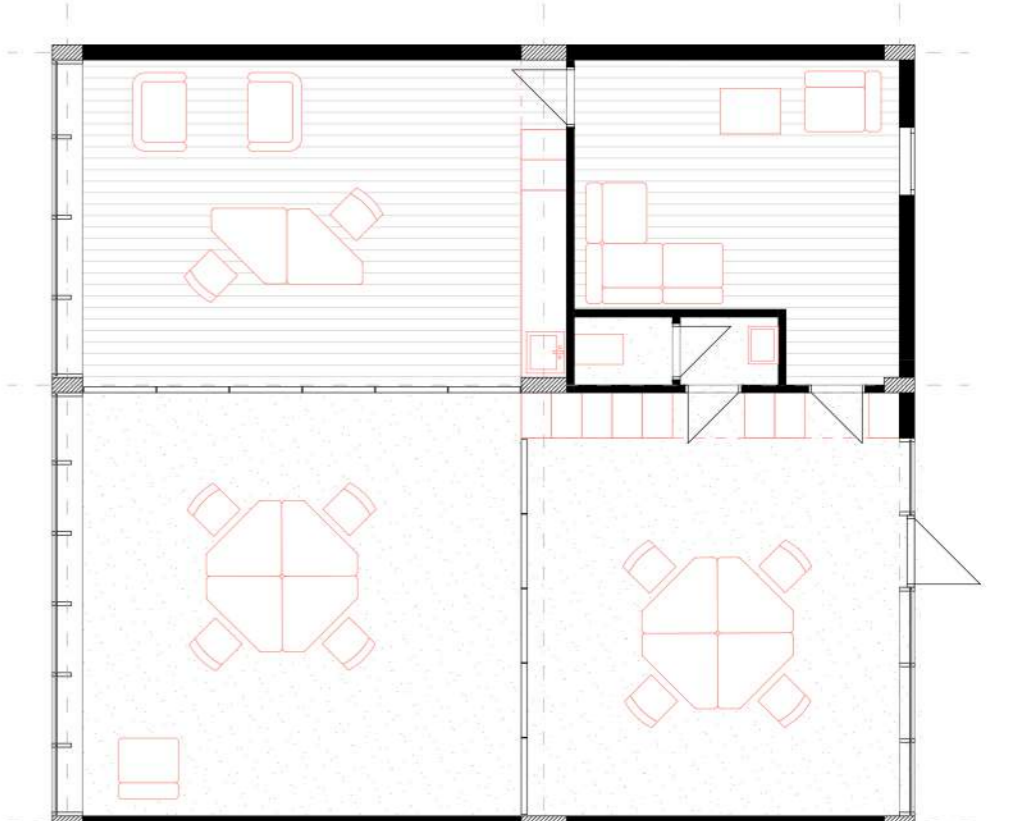
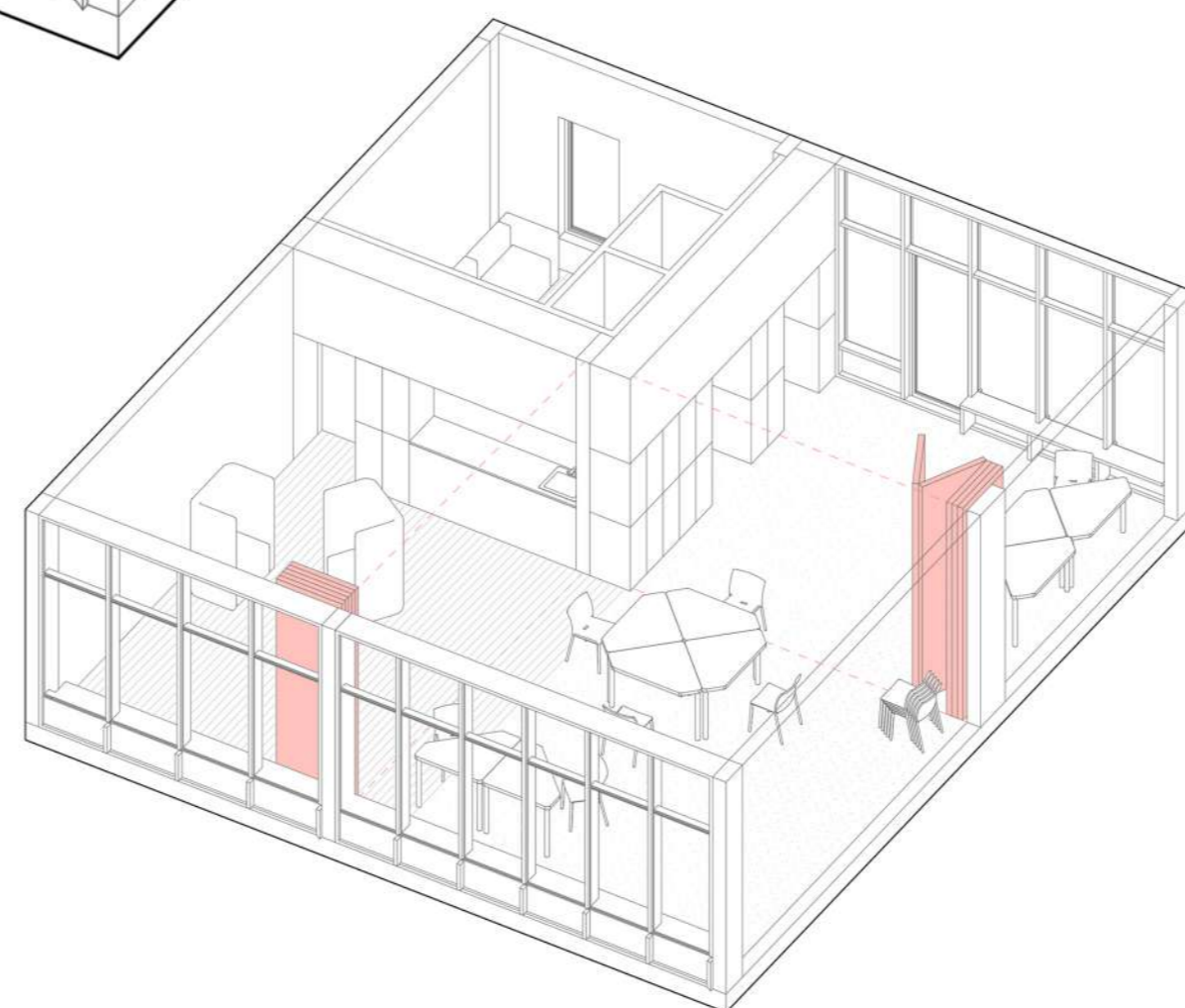
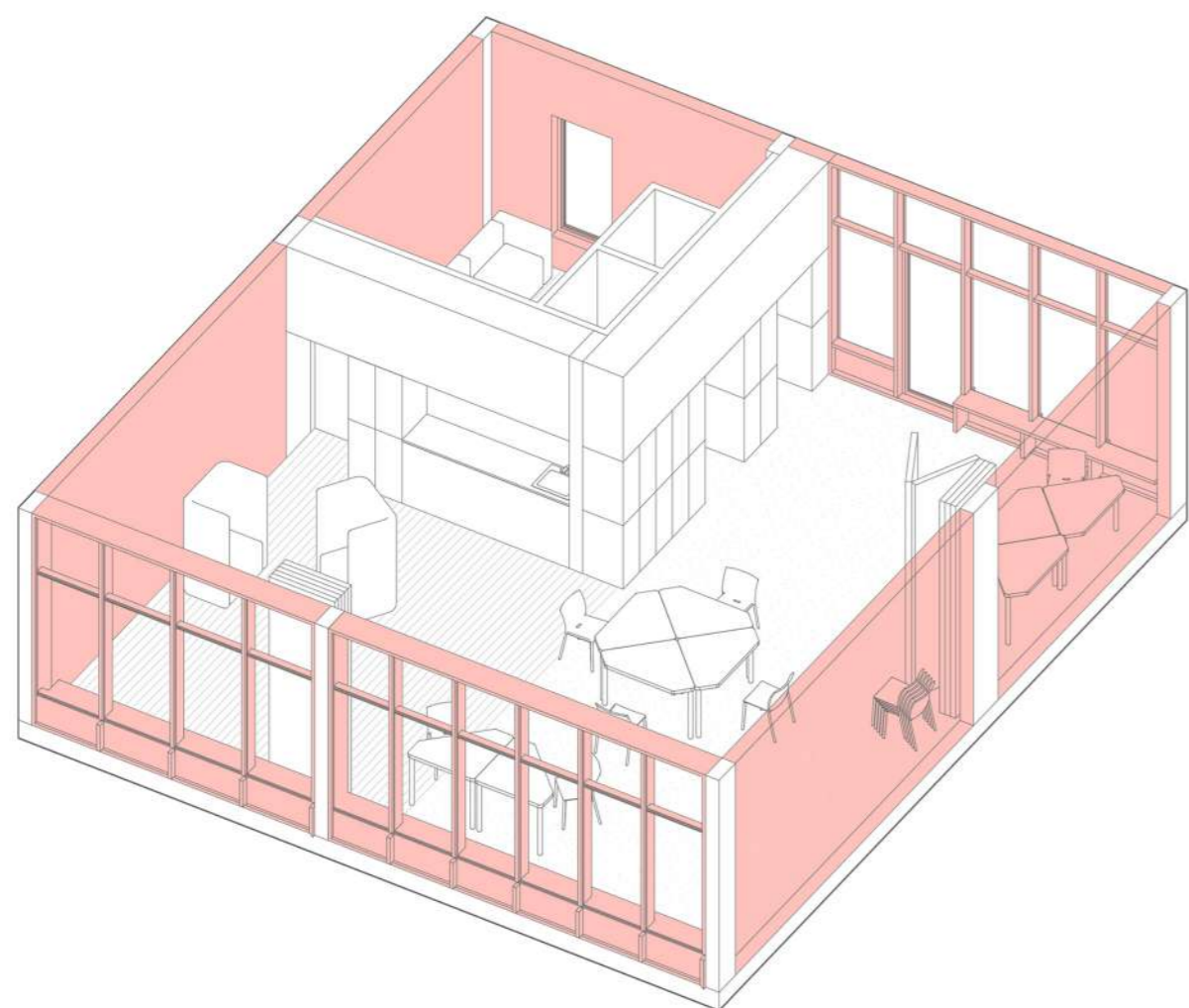
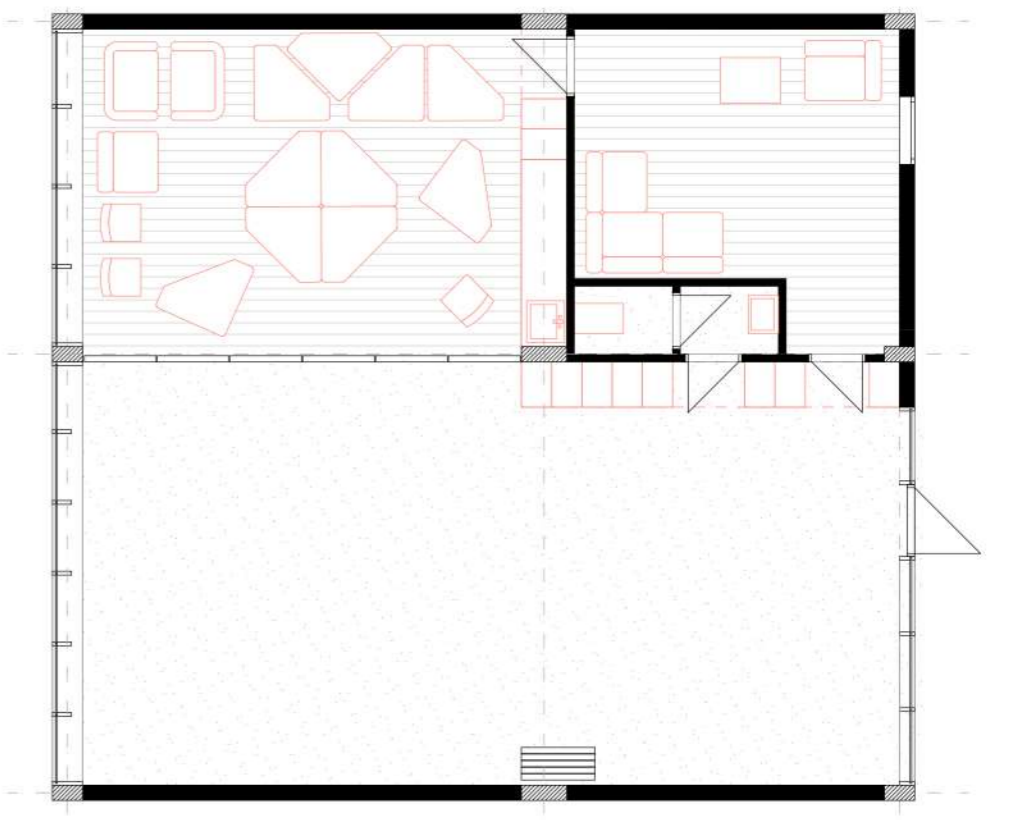
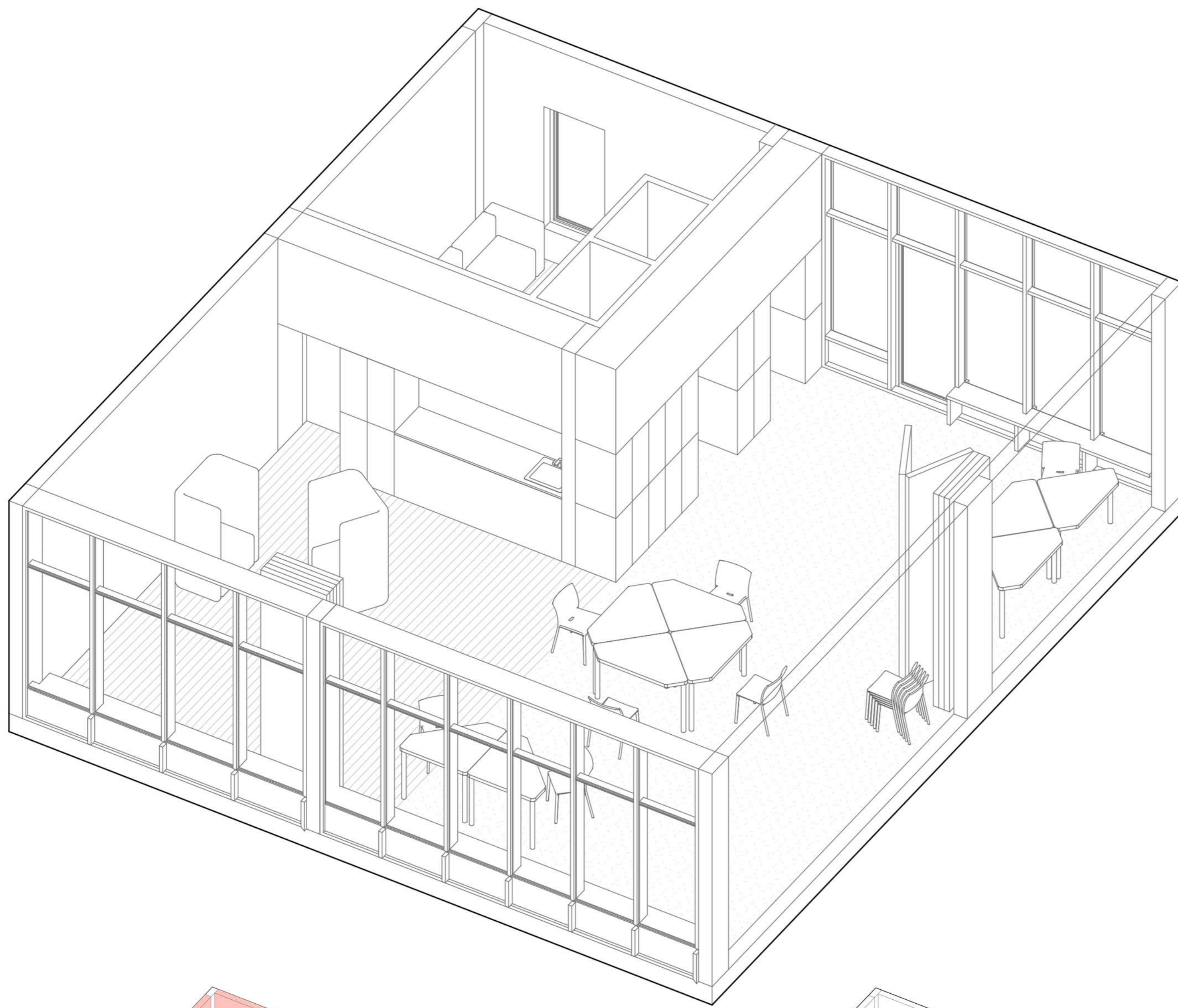
+ OLDALFOLYOSÓ

+ HOMLOKZAT HÁTRAHÚZÁSA

+ HÁTSÓ UDVAR

+ ALSÓ ZÁRT TÖMEG

FOGLALKOZTATÓ KLASZTER

A KLASZTER egy könnyen átlátható, egyszerű téregység, amely magában foglal minden olyan funkciót, ami a különböző képzések tartásához szükségesek. A klaszter lelke a terápiás szoba, amely zárt kialakítással, elkülönülést, védelmet biztosít használóinak. A kiszolgáló funkciók jelenléte a klaszterben növeli a foglalkozások hatékonyságát, mert a lányoknak nem szükséges elhagyniuk az egységet. Ezek a terápiás szoba tömegét ölelik körbe, egy funkció bűtört képezve. A zárt doboz klaszteren belüli elhelyezkedését a csatlakozó tűzfalak és a szabad homlokzati felületek határozzák meg. Ez a kialakítás könnyen áttekinthető és 'L' alakban teret enged a foglalkozásoknak. A tér mobil válaszfallal további részekre osztható fel, az összeforgatható bútorokkal pedig különböző egyéni vagy csoportos munkára ad lehetőséget.

MÁSODIK_ESELY / FEHÉR CSILLA, VERES ILONA / NAGY IVÁN

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA' 7 _tervező modul
TDK 2019

IPARTANSZÉK
www.ipar.bme.hu